

N:o 145.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 18 maj 1905.

— — — — Andra — — 18 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, angående regleringen af utgifterna under riksstatens åttonde hufvudtitel, innefattande anslagen till ecklesiastikdepartementet.

(Statsutskottets utlåtanden n:is 9, 86, 87 och 116 samt memorial n:ro 65).

Till Konungen.

I afseende å regleringen af utgifterna under riksstatens åttonde hufvudtitel, innefattande anslagen till ecklesiastikdepartementet, får Riksdagen för Eders Kungl. Maj:t anmäla följande beslut:

Ordinarie anslag.

Universiteten.

1:o) I den till Riksdagen den 14 januari 1905 aflättna propositionen angående statsverkets tillstånd och behof har Eders Kungl. Maj:t i punkten 1 under åttonde hufvudtiteln föreslagit Riksdagen att för uppehållande af kostnadsfri undervisning äfvensom af examination i kyrkosång vid universitetet i Uppsala på ordinarie stat bevilja ett anslag af 1,500 kronor att användas enligt de närmare föreskrifter, som komme att af Eders Kungl. Maj:t utfärdas.

Riksdagen, som, på grund af hvad till stöd för Eders Kungl. Maj:ts förslag blifvit anfördt, funnit sig böra bevilja det begärda anslaget, har härvid allenast velat uttala, att med hänsyn till den korta tid, som enligt kungl. stadgan den 30 oktober 1903 angående teologiska examina vid universitetet är beräknad för genomgående af den för de teologie studerande föreskrifna praktiska öfningskursen, tillfälle till deltagande i undervisningen i kyrkosång synes böra beredas dem äfven under den del af deras studietid, som föregår deltagandet i nämnda öfningskurs.

Riksdagen har alltså, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning, för uppehållande af kostnadsfri undervisning äfvensom af examination i kyrkosång vid universitetet i Uppsala på ordinarie stat beviljat ett anslag af 1,500 kronor att användas enligt de närmare föreskrifter, som af Eders Kungl. Maj:t utfärdas.

2:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till aflöning åt ytterligare en amanuens vid den anatomiska institutionen vid universitetet i Uppsala på ordinarie stat bevilja ett anslag af 950 kronor.

Genom hvad till statsrådsprotokollet i detta ärende blifvit anfördt, har Riksdagen funnit det vara ådagalagdt, att vid universitetets i Uppsala anatomiska institution bör anställas ytterligare en amanuens, med tjänstgöringsskyldighet vid institutionens histologiska afdelning. Då emellertid amanuenserna vid universitetsinstitutionerna i allmänhet icke åtnjuta högre årligt arvode än 500 kronor, har Riksdagen ansett arfvodet äfven för den nu ifrågavarande amanuensen böra bestämmas till detta belopp.

Riksdagen har alltså, i anledning af Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning, till aflöning åt ytterligare en amanuens vid den anatomiska institutionen vid universitetet i Uppsala på ordinarie stat beviljat ett anslag af 500 kronor.

3:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för höjande af anslaget för anskaffande och underhåll af instrument och undervisningsmateriel vid den obstetriska kliniken vid universitetet i Uppsala från 300 kronor till 500 kronor — med förklarande att detta anslag må användas jämväl för den gynekologiska klinikens behof uti ifrågavarande afseende — på ordinarie stat bevilja ett belopp af 200 kronor.

Riksdagen har, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning, för höjande af anslaget för anskaffande och underhåll af instrument och undervisningsmateriel vid den obstetriska kliniken vid universitetet i Uppsala från 300 kronor till 500 kronor — med förklarande

att detta anslag må användas jämväl för den gynekologiska klinikens behof uti ifrågavarande afseende — på ordinarie stat beviljat ett belopp af 200 kronor.

4:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till aflöning åt en maskinist vid byggnaden för institutionen för allmän och analytisk kemi vid universitetet i Uppsala på ordinarie stat bevilja ett anslag af 1,000 kronor.

Då behofvet af detta anslag synes vara visadt genom den i statsrådsprotokollet lämnade utredning, har Riksdagen, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning, till aflöning åt en maskinist vid byggnaden för institutionen för allmän och analytisk kemi vid universitetet i Uppsala på ordinarie stat beviljat ett anslag af 1,000 kronor.

5:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till arfvode åt en amanuens vid Victoriamuseet för egyptiska fornsaker vid universitetet i Uppsala på ordinarie stat uppföra ett anslag af 500 kronor.

På grund af den i statsrådsprotokollet lämnade utredning i detta ärende har Riksdagen, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning, till arfvode åt en amanuens vid Victoriamuseet för egyptiska fornsaker vid universitetet i Uppsala på ordinarie stat uppfört ett anslag af 500 kronor.

6:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för höjning af anslaget till konstsamlingarna vid universitetet i Lund från anslagets nuvarande belopp, 300 kronor, till 500 kronor på ordinarie stat bevilja ett belopp af 200 kronor.

På de skäl, som i statsrådsprotokollet anförts, har Riksdagen, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, för höjning af anslaget till konstsamlingarna vid universitetet i Lund från anslagets nuvarande belopp, 300 kronor, till 500 kronor på ordinarie stat beviljat ett belopp af 200 kronor.

7:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen till arfvode åt en amanuens å botaniska institutionens vid universitetet i Lund växtfysiologiska afdelning på ordinarie stat beviljat ett belopp af 500 kronor.

8:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till förhöjning af den till konservatorn vid botaniska institutionen vid universitetet i Lund ut-

gående aflöning från dess nuvarande belopp, 750 kronor, till 1,350 kronor på ordinarie stat bevilja ett belopp af 600 kronor.

Riksdagen, som funnit giltiga skäl för Eders Kungl. Maj:ts framställning vara i statsrådsprotokollet anförda, har, med bifall till samma framställning, till förhöjning af den till konservatorn vid botaniska institutionen vid universitetet i Lund utgående aflöning från dess nuvarande belopp, 750 kronor, till 1,350 kronor på ordinarie stat beviljat ett belopp af 600 kronor.

9:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för höjande af arvodet åt assistenten vid geologisk-mineralogiska institutionen vid universitetet i Lund från arvodets nuvarande belopp, 1,200 kronor, till 1,500 kronor på ordinarie stat bevilja ett belopp af 300 kronor.

På grund af hvad i detta ärende förekommit har Riksdagen, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, för höjande af arvodet åt assistenten vid geologisk-mineralogiska institutionen vid universitetet i Lund från arvodets nuvarande belopp, 1,200 kronor, till 1,500 kronor på ordinarie stat beviljat ett belopp af 300 kronor.

På grund af de beslut, som under punkterna 1:o)—9:o) anmälts och med iakttagande däraf, att de till universitetet i Uppsala utgående ordinarie anslag — uti hvilka 1898 års Riksdag för beredande åt extra ordinarie professorn i egyptologi vid nämnda universitet Karl Piehl af samma löneförmåner, som då beviljats vissa extra ordinarie professorer, beviljat en förhöjning med 500 kronor, dock endast för den tid, Piehl kvarstode i den ifrågavarande extra ordinarie professorsbefattningen — vid det förhållande att Piehl afidit den 9 augusti 1904, komma att minskas med nämnda belopp, har anslaget till universitetet, nu 876,024 kronor, ökats med 4,800 kronor, eller till 880,824 kronor.

Karolinska mediko-kirurgiska institutet.

10:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till upprättande af en ordinarie professur i medicinsk gymnastik och ortopedi vid karolinska mediko-kirurgiska institutet på ordinarie stat bevilja ett anslag af 6,000 kronor, däraf 4,000 kronor såsom lön och 2,000 kronor såsom tjänstgöringspenningar, med rätt för blifvande innehafvare af denna professur till ålders-tillägg och pension i enlighet med hvad därom för de ordinarie professorerna vid nämnda institut är stadgadt.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning har blifvit af Riksdagen afslagen.

11:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att *dels*, med ändring i detta afseende af förut uppställt villkor att till hyra af lokal för poliklinik och laboratorium vid tandläkareinstitutet, till lokalens uppvärmning och belysning m. m. samt till materiel icke må användas högre belopp än 5,800 kronor om året, medgifva, att för nämnda ändamål må af elevafgifterna användas ett belopp af högst 9,500 kronor, *dels ock* å tandläkareinstitutets aflöningsstat uppföra ett belopp af 1,500 kronor till arfvode åt ett tekniskt biträde vid proteslaboratoriet samt fördenskull höja det under anslagen till karolinska mediko-kirurgiska institutet med rubrik »tandläkareinstitutet» uppförda ordinarie förslagsanslaget från dess nuvarande belopp af högst 14,500 kronor med 1,500 kronor, eller till högst 16,000 kronor.

Den utvidgning af de för tandläkareinstitutet afsedda lokalerna i huset n:o 46 vid Malmskillnadsgatan i Stockholm, hvarom i statsrådsprotokollet förmåles, måste uppenbarligen medföra en väsentlig ökning i institutets utgifter ej allenast för lokalhyra, utan äfven för uppvärmning, belysning m. m.; och hafva de årliga utgifterna för tandläkareinstitutet, under förutsättning att den föreslagna utvidgningen af lokalerna godkännes, af institutets lärarerråd beräknats sålunda:

Till hyra af lokal för poliklinik och laboratorier behöfvas kronor	4,850: —	
För förbrukning af gas och elektrisk ström kr.	1,250: —	} för lokalens belysning, uppvärmning m. m.
» ved och kol	480: —	
» förbrukning af vatten	45: —	
» underhåll af lokalen och dess inredning	450: —	
» renhållningen	450: —	
» handdukar och lappar	550: —	
» diverse förbrukningsartiklar (ej materiel)	250: —	
» journaler och blankettryck, skriftmateriel, telefon, annonser etc.	375: —	
» instrument och verktyg	500: —	
» medicinalier o. d.	300: —	
» materiel, som ej blifvit betäckt genom influtna patientafgifter	1,500: —	
Summa kronor	11,000: —	

För bestridande af dessa utgifter har lärarerådet föreslagit dels användandet af ett af Stockholms stad beviljad anslag till tandläkareinstitutets poliklinik, 1,500 kronor, dels att af influtna studie- och examensafgifter en summa af högst 9,500 kronor finge användas för tandläkareinstitutets behof.

Riksdagen, som funnit behofvet af utvidgade lokaler för tandläkareinstitutet vara utredt och som ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts i punkten 66 under åttonde hufvudtiteln gjorda framställning om anslag för ändrad inredning af vissa delar af dessa lokaler, har icke funnit anledning till anmärkning emot ofvanstående kostnadsberäkning; och får alltså Riksdagen, under uttalande af önskvärheten af att någon ökning af de redan nu tämligen dryga elevafgifterna icke skall behöfva däraf föranledas, anmäla, att Riksdagen, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, *dels* med ändring i detta afseende af förut uppställt villkor, att till hyra af lokal för poliklinik och laboratorium vid tandläkareinstitutet, till lokalens uppvärmning och belysning m. m. samt till materiel icke må användas högre belopp än 5,800 kronor om året, medgifvit, att för nämnda ändamål må af elevafgifterna användas ett belopp af högst 9,500 kronor; *och dels* å tandläkareinstitutets aföningsstat uppfört ett belopp af 1,500 kronor till arfvode åt ett tekniskt biträde vid proteslaboratoriet samt fördenskull höjt det under anslagen till karolinska mediko-kirurgiska institutet med rubrik »tandläkareinstitutet» uppförda ordinarie förslagsanslaget från dess nuvarande belopp af högst 14,500 kronor med 1,500 kronor, eller till högst 16,000 kronor.

På grund af detta beslut har anslaget till karolinska mediko-kirurgiska institutet, nu utgörande 213,050 kronor, ökats med 1,500 kronor, eller till 214,550 kronor, däraf förslagsanslag högst 16,000 kronor till tandläkareinstitutet.

Resestipendier åt universitetsprofessorer med flera.

12:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till resestipendier åt ordinarie lärare och vissa andra tjänstemän vid rikets universitet samt karolinska mediko-kirurgiska institutet på ordinarie stat bevilja ett reservationsanslag med titeln: »Resestipendier åt universitetsprofessorer med flera» till belopp af 10,000 kronor.

Uppenbart är, att universitetens och karolinska institutets ordinarie lärare för sin verksamhet såsom lärare och vetenskapsidkare ej sällan behöfva träda i omedelbar förbindelse med främmande länders vetenskaps-

idkare eller utom riket taga kännedom om universitetsundervisningen och om vetenskapliga samlingar och institutioner, samt att samma behof äfven förefinnes för vissa tjänstemän vid universiteten. Hittills har detta behof blifvit tillgodosedt hufvudsakligen genom tillfälliga anslag från besparingarna å riksstatens åttonde hufvudtitel; men då för många andra grupper af statstjänare och särskildt för lärare vid åtskilliga slag af läroanstalter särskilda statsanslag till resestipendier äro beviljade, har Riksdagen ansett någon betänklighet ej möta mot beviljande äfven för nu ifrågakvarande ändamål af ett särskildt anslag, hvilket emellertid, på sätt i allmänhet är fallet med afseende å de under åttonde hufvudtiteln uppförda anslagen till resestipendier, ansetts böra uppföras å extra stat.

Då anslagets belopp synes i förevarande fall böra i förhållande till de stipendieberättigades antal beräknas relativt högt, har Riksdagen icke funnit sig böra göra någon erinran emot det föreslagna anslagsbeloppet.

Riksdagen har alltså, i anledning af Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, till resestipendier åt ordinarie lärare och vissa andra tjänstemän vid rikets universitet samt karolinska mediko-kirurgiska institutet på extra stat för år 1906 beviljat ett anslag å 10,000 kronor.

Allmänna läroverken.

13:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen för tillsättande af vissa af de för fyllande af den för 1904 års Riksdag framlagda normalstaten för de allmänna läroverken erforderliga läraretjänsterna på ordinarie stat beviljat anslag till 4 lektors- och 23 adjunktbesättningar att på de olika läroverken fördelas på sätt i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 14 januari 1905 af föredragande departementschefen angifvits, samt för detta ändamål höjt reservationsanslaget till de allmänna läroverken med ett belopp af 82,000 kronor, eller från 4,951,549 kronor till 5,033,549 kronor.

14:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen medgifva, att rektor vid allmänt läroverk finge för uppflyttning i högre lönegrad räkna sig till godo äfven den tid, hvarunder han på grund af förordnande bestridt annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, samt att Eders Kungl. Maj:t skulle äga att i särskilda fall, då sådant befunnes erforderligt, för extra ordinarie ämneslärare och ämneslärarinnor vid de allmänna läroverken bestämma arfvoden till andra belopp än dem, som för sådana lärare och lärarinnor funnes upptagna i kungl. kungörelsen den 27 augusti

1904; och skulle bifall härtill icke komma att föranleda ökning af reservationsanslaget till de allmänna läroverken.

Eders Kungl. Maj:ts ifrågakvarande framställning, i hvad den afser lönetursberäkning i visst fall för rektorer vid allmänna läroverk, har Riksdagen ansett sig böra bifalla med det förtydligande tillägg, som här nedan angifves.

Vid öfvervägande af de skäl, som anförts för förslaget, att arfvodena för extra ordinarie ämneslärare och ämneslärarinnor vid de allmänna läroverken skulle kunna i särskilda fall bestämmas till andra belopp än de i kungl. kungörelsen den 27 augusti 1904 angifna, har Riksdagen ansett sig böra utgå därifrån, att, då aflöningsförmånerna för de extra ordinarie såväl som för de ordinarie lärarne vid de allmänna läroverken nyligen undergått fullständig reglering, afvikelser från de härvid fastställda bestämmelserna icke annat än undantagsvis och på synnerligen goda skäl böra medgifvas. I statsrådsprotokollet har emellertid icke blifvit visadt, att genom tillämpningen af där återgifna, i ofvannämnda kungl. kungörelse innefattade aflöningsbestämmelser några olägenheter skulle vara att befara i annat fall än beträffande vikarierna för de läroverkslärare, som erhållit förordnande att vara ledamöter i öfverstyrelsen för de allmänna läroverken. Då öfverstyrelsens ledamöter författningsenligt skola under den tid, deras förordnande varar, kvarstå vid sina ordinarie befattningar samt dessa bestämmelser synas vara ägnade att föranleda mera långvariga vikariat, hvilka under vissa omständigheter kunna anses böra godtgöras efter något högre beräkningsgrund, har Riksdagen ansett sig kunna beträffande vikarierna för ledamöterna i öfverstyrelsen lämna det af Eders Kungl. Maj:t begärda medgifvandet, hvilket däremot icke synes böra erhålla större utsträckning.

Riksdagen har alltså, i anledning af Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, medgifvit, dels att rektor vid allmänt läroverk må för uppflyttning i högre lönegrad räkna sig till godo äfven den tid, hvarunder han under tiden för sitt rektorsförordnande på grund af förordnande bestridt annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dels ock att Eders Kungl. Maj:t må äga att, då sådant befinnes erforderligt, för extra ordinarie ämneslärare vid de allmänna läroverken, hvilka tjänstgöra såsom vikarier för ordinarie lärare, som innehafva förordnande att vara ledamöter i öfverstyrelsen för de allmänna läroverken, bestämma arfvoden till andra belopp än dem, som för sådana extra ordinarie lärare finnas upptagna i kungl. kungörelsen den 27 augusti 1904.

Folkundervisningen.

15:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen medgifvit *dels* att, då till rektor vid folkskoleseminarium förordnats lärare, som innehar ordinarie läraretjänst vid allmänt läroverk eller folkskoleseminarium, denna tjänst får i vanlig ordning tillsättas, dock att den, som därtill utnämnes, skall, när förre innehafvaren återtager utöfningen af densamma, vara skyldig att träda i tjänstgöring, då fråga är om läraretjänst vid allmänt läroverk, vid det läroverk, och då fråga är om läraretjänst vid folkskoleseminarium, vid det seminarium, Eders Kungl. Maj:t med afseende å förekommande omständigheter finner skäligt bestämma; och *dels* att tillförordnad rektor vid folkskoleseminarium, hvilken fullgjort de i fråga om ämneslärare vid sådant seminarium för pensions erhållande stadgade villkor och i minst 15 år innehaft rektorsförordnande, skall vara berättigad att i pension uppbära sin lön såsom rektor ofkortad.

16:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen, att för beredande af erforderliga medel till materiel, ljus och ved m. m. vid folkskoleseminariet i Linköping anslaget till seminarier för folkskolelärares bildande måtte höjas med 1,285 kronor.

Emot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har Riksdagen icke funnit anledning till annan erinran, än att det belopp af 100 kronor, som af Eders Kungl. Maj:t ansetts erforderligt till ersättning åt allmänna läroverket i Linköping för vård om seminariets målskjutningsgevär och öfriga till seminarieelevernas militäröfningar hörande persedlar m. m., icke synes vara af behovet påkalladt.

Riksdagen har alltså, i anledning af Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, för beredande af erforderliga medel till materiel, ljus och ved m. m. vid folkskoleseminariet i Linköping, höjt anslaget till seminarier för folkskolelärares bildande med 1,185 kronor.

17:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen för förhyrande af gymnastiklokal för folkskoleseminariet i Strängnäs höjt anslaget till seminarier för folkskolelärares bildande med 500 kronor.

På grund af Riksdagens i punkterna 16:o) och 17:o) här ofvan anmälda beslut har anslaget till seminarier för folkskolelärares bildande från dess nuvarande belopp, 531,150 kronor, höjts med sammanlagdt 1,685 kronor, eller till 532,835 kronor.

18:o) Uti särskild proposition den 31 december 1904 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att till bestridande af kostnaderna för inspektion genom folkskoleinspektörerna af folkbibliotek höja anslaget till arfvoden och resekostnadsersättning åt folkskoleinspektörer med 5,000 kronor, eller från dess nuvarande belopp 105,000 kronor till 110,000 kronor.

På sätt Riksdagen i särskild skrifvelse anmält, har Riksdagen, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, till bestridande af kostnaderna för inspektion genom folkskoleinspektörerna af folkbibliotek höjt anslaget till arfvoden och resekostnadsersättning åt folkskoleinspektörer med 5,000 kronor, eller från dess nuvarande belopp, 105,000 kronor, till 110,000 kronor.

Understöd åt folkbibliotek.

19:o) Uti sistnämnda proposition den 31 december 1904 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen, bland annat, att, för att användas såsom bidrag till bestridande af kostnaderna för upprättande och underhåll af folkbibliotek m. m., på ordinarie stat bevilja ett förslagsanslag med titel: »Understöd åt folkbibliotek» å 60,000 kronor.

På sätt Riksdagen i särskild skrifvelse anmält, har Riksdagen, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, för att användas såsom bidrag till bestridande af kostnaderna för upprättande och underhåll af folkbibliotek m. m. beviljat ett förslagsanslag med titel: »Understöd åt folkbibliotek» å 60,000 kronor.

De tekniska läroverken.

20:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att — med uteslutande ur tekniska högskolans stat af det till en extra lärare i elektroteknik upptagna arfvode å 2,500 kronor — till upprättande af en professur i teoretisk elektroteknik vid högskolan på ordinarie stat uppföra ett belopp af 6,000 kronor, däraf 4,000 kronor såsom lön och 2,000 kronor såsom tjänstgöringspenningar, med rätt för blifvande innehafvare af denna professur till ålders-tillägg och pension i enlighet med hvad därom för professorerna vid tekniska högskolan är stadgadt, hvarigenom skulle tillkomma en ökning af 3,500 kronor.

Riksdagen har, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning — med uteslutande ur tekniska högskolans stat af det till

en extra lärare i elektroteknik upptagna arfvode å 2,500 kronor — till upprättande af en professur i teoretisk elektroteknik vid högskolan på ordinarie stat uppfört ett belopp af 6,000 kronor, däraf 4,000 kronor såsom lön och 2,000 kronor såsom tjänstgöringspenningar, med rätt för blifvande innehafvare af denna professur till ålderstillägg och pension i enlighet med hvad därom för professorerna vid tekniska högskolan är stadgadt, och sålunda ökat tekniska högskolans stat med 3,500 kronor.

21:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till förhöjning af aflöningen för professorn i metallurgi och hyttkonst vid tekniska högskolan från 5,400 kronor till 6,000 kronor, såsom ersättning för förlorad boställslägenhet, på ordinarie stat bevilja ett anslag af 600 kronor, hvilket belopp skulle tilläggas den egentliga lönen.

Riksdagen har, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, till förhöjning af aflöningen för professorn i metallurgi och hyttkonst vid tekniska högskolan från 5,400 kronor till 6,000 kronor, såsom ersättning för förlorad boställslägenhet, på ordinarie stat beviljat ett anslag af 600 kronor, hvilket belopp skall tilläggas den egentliga lönen.

På grund af Riksdagens i punkterna 20:o) och 21:o) anmälda beslut har tekniska högskolans stat ökats med tillhoppa 4,100 kronor.

22:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att på ordinarie stat bevilja *dels* till inrättande vid Chalmers tekniska läroanstalt af ett nytt lektorat i maskinlära med undervisningsskyldighet hufvudsakligen i vattenkraftnaskiner och vindmotorer, hvarigenom det nuvarande lektoratet i maskinlära vid läroanstalten skulle kunna begränsas i hufvudsak till läran om värmemotorer, ett anslag af 4,000 kronor, däraf 2,600 kronor såsom lön och 1,400 kronor såsom tjänstgöringspenningar, med rätt för blifvande innehafvare af lektorsbefattningen till ålderstillägg i enlighet med hvad därom är stadgadt för öfriga lektorer vid läroanstalten, *dels* till inrättande af ett lektorat i väg- och vattenbyggnadskonst vid läroanstalten ett anslag af 4,000 kronor, däraf 2,600 kronor lön och 1,400 kronor tjänstgöringspenningar, med rätt för blifvande innehafvare af denna lektorsbefattning till ålderstillägg i enlighet med hvad därom är stadgadt för öfriga lektorer vid läroanstalten, *dels* till aflöning åt en andre lärare i byggnadslära vid läroanstalten ett anslag af 3,000 kronor, med rätt för bemälda lärare att efter fem års väl vitsordad tjänstgöring åtnjuta ett ålderstillägg af 500 kronor att utgå af det under riksstatens åttonde hufvudtitel uppförda förslagsanslag: ålderstillägg, *dels ock* för höjande af anslaget till arfvoden

för assistenter och repetitörer vid läroanstalten från dess nuvarande belopp 8,100 kronor till 12,000 kronor ett anslag af 3,900 kronor.

Förslagen om anslag för inrättande vid Chalmers tekniska läroanstalt af ett nytt lektorat i maskinlära, ett lektorat i väg- och vattenbyggnadskonst och en andre lärarebefattning i byggnadslära har Riksdagen på grund af den utredning, som i dessa afseenden lämnats, ansett sig böra bifalla.

Ökningen i anslaget till arfvoden åt assistenter och repetitörer har Riksdagen ansett kunna begränsas till något lägre belopp än det af Eders Kungl. Maj:t begärda, då på grund af de i statsrådsprotokollet lämnade upplysningarna angående de tillämnade laborationerna i fysik för vissa grupper af elever det synes kunna antagas, att nödig handledning vid dessa laborationer skall kunna erhållas för en kostnad af 1,500 kronor årligen och sålunda 500 kronor af det för ändamålet beräknade beloppet synes kunna inbesparas.

Riksdagen har alltså, i anledning af Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, på ordinarie stat beviljat *dels* till inrättande vid Chalmers tekniska läroanstalt af ett nytt lektorat i maskinlära med undervisningskyldighet hufvudsakligen i vattenkraftmaskiner och vindmotorer, hvarigenom det nuvarande lektoratet i maskinlära vid läroanstalten må kunna begränsas i hufvudsak till läran om värmemotorer, ett anslag af 4,000 kronor, däraf 2,600 kronor såsom lön och 1,400 kronor såsom tjänstgöringspenningar, med rätt för blifvande innehafvare af lektorsbefattningen till ålderstillägg i enlighet med hvad därom är stadgadt för öfriga lektorer vid läroanstalten; *dels* till inrättande af ett lektorat i väg- och vattenbyggnadskonst vid läroanstalten ett anslag af 4,000 kronor, däraf 2,600 kronor lön och 1,400 kronor tjänstgöringspenningar, med rätt för blifvande innehafvare af denna lektorsbefattning till ålderstillägg i enlighet med hvad därom är stadgadt för öfriga lektorer vid läroanstalten; *dels* till aflöning åt en andre lärare i byggnadslära vid läroanstalten ett anslag af 3,000 kronor, med rätt för bemälda lärare att efter fem års väl vitsordad tjänstgöring åtnjuta ett ålderstillägg af 500 kronor att utgå af det under riksstatens åttonde hufvudtitel uppförda förslagsanslag: ålderstillägg; och *dels* för höjande af anslaget till arfvoden för assistenter och repetitörer vid läroanstalten från dess nuvarande belopp 8,100 kronor till 11,500 kronor, ett anslag af 3,400 kronor.

23:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att *dels* medgifva, att lektorerna vid de tekniska elementarskolorna i Norrköping, Malmö, Örebro, Borås och Härnösand skola äga åtnjuta aflöning af 4,000 kronor,

däraf 2,600 kronor egentlig lön och 1,400 kronor tjänstgöringspenningar, med rätt till fyra ålderstillägg, hvartera å 500 kronor, däraf 350 kronor egentlig lön och 150 kronor tjänstgöringspenningar, att åtnjutas efter respektive 5, 10, 15 och 20 års tjänstgöring, därest vederbörande för hvarje gång under mer än fyra femtedelar af tjänstgöringstiden med nit och skicklighet bestridt sin egen eller på grund af förordnande annan statens tjänst eller ock fullgjort annat offentligt uppdrag; samt

att rektor skall, utöfver honom tillkommande aflöning såsom lektor, åtnjuta en lönetillökning af 1,000 kronor, däraf 500 kronor egentlig lön och 500 kronor tjänstgöringspenningar;

dels antaga följande bestämmelser att lända till efterrättelse vid berörda lönereglering, nämligen:

att innehafvare af ordinarie lektorsbefattning skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jänkning i åligganden, som vid en möjligen inträdande förändrad organisation af de tekniska elementarskolorna eller eljest i allmänhet kan varda stadgad;

att med ordinarie lektorsbefattning icke må förenas annan tjänst å rikets, Riksdagens eller kommuns stat, ej heller annan tjänstebefattning, med mindre den vid pröfning i stadgad ordning befinnes icke vara hinderlig för fullgörandet af tjänstgöringen vid läroanstalten;

att tjänstgöringspenningar skola för lektorer beräknas utgå för läsårets antal läsveckor; att de i rektorernas lönetillökning ingående tjänstgöringspenningar skola beräknas utgå efter kalenderår, men till olika belopp för lästiden och för ferierna efter särskilda bestämmelser, som af Eders Kungl. Maj:t fastställas; att tjänstgöringspenningar icke få af tjänstens innehafvare uppbäras, under det han åtnjuter full tjänstledighet, utan skola för denna tid utgå till den, som förrättar tjänsten;

att lektor eller rektor, som af sjukdom hindras att sin befattning förätta, äger uppbära hela lönen, men, därest han undfår ledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter eller särskilda uppdrag eller från tjänstgöring i behörig ordning afstänges eller eljest är lagligen förhindrad att befattningen sköta, kan förpliktas att under ledigheten utöfver sina tjänstgöringspenningar afstå så mycket af lönen, som för befattningens uppehållande erfordras eller eljest pröfvas skäligt;

att ålderstillägg icke får tillträdas förrän vid början af kalenderåret näst efter det, hvarunder den stadgade tjänsteåldern blifvit uppnådd; samt

att lektor eller rektor, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande af ålderstillägg, redan uppnått den lefnads- och tjänsteålder, som berättigar honom till nedannämnda pension, icke må åtnjuta samma ålderstillägg;

dels, med förklarande att nämnda ålderstillägg skola utgå af det under riksstatens åttonde hufvudtitel uppförda förslagsanslag: ålderstillägg, för genomförande af ifrågavarande lönereglering höja anslaget å ordinarie stat till enhvar af tekniska elementarskolorna i Norrköping, Malmö, Örebro, Borås och Härnösand med 4,000 kronor, eller från 22,600 kronor till 26,600 kronor, hvarigenom nämnda anslag ökas med sammanlagdt 20,000 kronor;

dels och förklara:

att lektor eller rektor, som ingår på den nya lönestaten eller som utnämnes, efter det kungörelse i ämnet utkommit, skall hafva rättighet och skyldighet att vid uppnådda 65 lefnadsår och 35 tjänstår med pension från allmänna indragningsstaten från tjänsten afgå, Eders Kungl. Maj:t dock obetaget att låta med afskedet anstå, därest och så länge den pensionsberättigade profvas kunna på ett tillfredsställande sätt gagna det allmänna;

att pensionsbeloppet skall utgöras af den egentliga lönen oafkortad;

att vederbörande skall vid inträde å den nya lönestaten vara skyldig underkasta sig de förändrade bestämmelser rörande pensionering, som kunna varda stadgade;

att, intill dess ny allmän författning angående civila tjänsteinnehafvares rätt till pension trädt i kraft, å de bestämde löneförmånerna för enhvar af ifrågavarande lärare skall afgå och åt statsverket besparas följande belopp, nämligen:

för lektor:

med begynnelselönen	kronor	100: —
» ett ålderstillägg	»	115: —
» två »	»	130: —
» tre »	»	145: —
» fyra »	»	160: —

för rektor:

med begynnelselönen	kronor	130: —
» ett ålderstillägg	»	145: —
» två »	»	160: —
» tre »	»	180: —
» fyra »	»	200: —

samt att vederbörandes ställning till lärarnes vid elementarläroverken änke- och pupillkassa icke skall genom ifrågavarande lönereglering undergå någon förändring.

Sedan vid 1904 års riksdag fullständig lönereglering genomförts för lärarepersonalen vid rikets allmänna läroverk, synes billigheten fordra, att

skäligen förbättring i aflöningsvillkoren beredes äfven rektorerna och lektorerna vid de tekniska elementarskolorna. Då Eders Kungl. Maj:ts i sådant afseende gjorda framställning, som i väsentliga delar ansluter sig till den genomförda löneregleringen för de allmänna läroverken, synes Riksdagen vara välgrundad, har Riksdagen, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning,

dels medgifvit:

att lektorerna vid de tekniska elementarskolorna i Norrköping, Malmö, Örebro, Borås och Härnösand skola äga åtnjuta aflöning af 4,000 kronor, däraf 2,600 kronor egentlig lön och 1,400 kronor tjänstgöringspenningar, med rätt till fyra ålderstillägg, hvartdera å 500 kronor, däraf 350 kronor egentlig lön och 150 kronor tjänstgöringspenningar, att åtnjutas efter respektive 5, 10, 15 och 20 års tjänstgöring, därest vederbörande för hvarje gång under mer än fyra femtedelar af tjänstgöringstiden med nit och skicklighet bestridt sin egen eller på grund af förordnande annan statens tjänst eller ock fullgjort annat offentligt uppdrag; samt

att rektor skall, utöfver honom tillkommande aflöning såsom lektor, åtnjuta en lönetillökning af 1,000 kronor, däraf 500 kronor egentlig lön och 500 kronor tjänstgöringspenningar;

dels antagit följande bestämmelser att lända till efterrättelse vid berörda lönereglering, nämligen:

att innehafvare af ordinarie lektorsbefattning skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden, som vid en möjligen inträdande förändrad organisation af de tekniska elementarskolorna eller eljest i allmänhet kan varda stadgad;

att med ordinarie lektorsbefattning icke må förenas annan tjänst å rikets, Riksdagens eller kommuns stat, ej heller annan tjänstebefattning, med mindre den vid pröfning i stadgad ordning befinnes icke vara hinderlig för fullgörandet af tjänstgöringen vid läroanstalten;

att tjänstgöringspenningar skola för lektorer beräknas utgå för läsårets antal läsveckor; att de i rektorernas lönetillökning ingående tjänstgöringspenningar skola beräknas utgå efter kalenderår, men till olika belopp för lästiden och för ferierna efter särskilda bestämmelser, som af Eders Kungl. Maj:t fastställas; att tjänstgöringspenningar icke få af tjänstens innehafvare uppbäras, under det han åtnjuter full tjänstledighet, utan skola för denna tid utgå till den, som förrättar tjänsten;

att lektor eller rektor, som af sjukdom hindras att sin befattning förrätta, äger uppbära hela lönen, men, därest han undfår ledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter eller särskilda uppdrag eller från tjänstgöring i behörig ordning afstänges eller eljest är

lagligen förhindrad att befattningen sköta, kan förpliktas att under ledigheten utöfver sina tjänstgöringspenningar afstå så mycket af lönen, som för befattningens uppehållande erfordras eller eljest pröfvas skäligt;

att ålderstillägg icke får tillträdas förrän vid början af kalenderåret näst efter det, hvarunder den stadgade tjänsteåldern blifvit uppnådd; samt

att lektor eller rektor, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande af ålderstillägg, redan uppnått den lefnads- och tjänsteålder, som berättigar honom till nedannämnda pension, icke må åtnjuta samma ålderstillägg;

dels, med förklarande att nämnda ålderstillägg skola utgå af det under riksstatens åttonde hufvudtitel uppförda förslagsanslag: ålderstillägg, för genomförande af ifrågavarande lönereglering höjt anslaget å ordinarie stat till enhvar af tekniska elementarskolorna i Norrköping, Malmö, Örebro, Borås och Härnösand med 4,000 kronor, eller från 22,600 kronor till 26,600 kronor, hvarigenom nämnda anslag ökats med sammanlagdt 20,000 kronor;

dels ock förklarar:

att lektor eller rektor, som ingår på den nya lönestaten eller som utnämnes, efter det kungörelse i ämnet utkommit, skall hafva rättighet och skyldighet att vid uppnådda 65 lefnadsår och 35 tjänstår med pension från allmänna indragningsstaten från tjänsten afgå, Eders Kungl. Maj:t dock obetaget att låta med afskedet anstå, därest och så länge den pensionsberättigade pröfvas kunna på ett tillfredsställande sätt gagna det allmänna;

att pensionsbeloppet skall utgöras af den egentliga lönen oafkortad:

att vederbörande skall vid inträde å den nya lönestaten vara skyldig underkasta sig de förändrade bestämmelser rörande pensionering, som kunna varda stadgade;

att, intill dess ny allmän författning angående civila tjänst innehafvares rätt till pension trädt i kraft, å de bestämda löneförmånerna för enhvar af ifrågavarande lärare skall afgå och åt statsverket besparas följande belopp, nämligen:

för lektor:

med begynnelselönen	kr. 100: —
» ett ålderstillägg	» 115: —
» två »	» 130: —
» tre »	» 145: —
» fyra »	» 160: —

för rektor:	
med begynnelselönen	kr. 130: —
» ett ålderstillägg	» 145: —
» två »	» 160: —
» tre »	» 180: —
» fyra »	» 200: —

samt att vederbörandes ställning till lärarnes vid elementarläroverken änke- och pupillkassa icke skall genom ifrågavarande lönerreglering undergå någon förändring.

På grund af Riksdagens i punkterna 20:o)—23:o) anmälda beslut har anslaget till de tekniska läroverken, nu utgörande 518,275 kronor, ökats med tillhoppa 38,500 kronor, eller till 556,775 kronor.

Gymnastiska centralinstitutet.

24:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkten 24 under åttonde hufvudtiteln föreslagit Riksdagen att på ordinarie stat för gymnastiska centralinstitutet uppföra *dels* ett anslag af 2,000 kronor att utanordnas till biträdande läraren vid institutet S. Wallgren såsom personligt lönetillägg, så länge han innehar en lärarebefattning vid institutet, dock med skyldighet för honom att underkasta sig den utvidgade tjänstgöring, som kan för honom bestämmas, samt därefter användas till ökade lärarekrafter vid institutet, på sätt Eders Kungl. Maj:t finner skäligen bestämma, *dels ock* ett anslag af 250 kronor att användas till materiel för undervisning i medicinsk gymnastik och ortopedi vid institutet; vid bifall hvartill anslaget till institutet, nu 39,650 kronor, skulle komma att ökas till 41,900 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning har blifvit af Riksdagen afslagen.

Till följd af detta beslut kommer anslaget till gymnastiska centralinstitutet att i riksstaten för år 1906 uppföras med oförändradt belopp, 39,650 kronor.

Barnmorskeundervisningen och barnbördshusen.

25:o) Uti en till Riksdagen den 24 mars 1905 aflåten proposition (n:o 99) har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen att,

med förklarande att de nu å allmänna barnbördshusets i Stockholm stat uppförda anslag till hyra för en lärosal, två rum åt tjänstgörande läkare och två rum åt barnmorskeelever må användas till täckande af andra behof för allmänna barnbördshuset, anvisa under allmänna barnbördshusets stat ett särskildt anslag af 5,000 kronor till lokaler m. m. för barnmorskeundervisning.

Med afseende å de betydande fördelar för barnmorskeutbildningen i landet, som genom den planerade ombildningen af Södra barnbördshuset i Stockholm skulle vinnas, har Riksdagen ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag; därvid Riksdagen emellertid velat uttala den förhoppningen, att de kostnader, som för barnmorskeeleverna kunna föranledas af bestämmelsen, att de skola å barnbördshuset hafva sin utspisning, må begränsas till minsta möjliga belopp.

Riksdagen har alltså, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition, med förklarande att de nu å allmänna barnbördshusets i Stockholm stat uppförda anslag till hyra för en lärosal, två rum åt tjänstgörande läkare och två rum åt barnmorskeelever må användas till täckande af andra behof för allmänna barnbördshuset, anvisat under allmänna barnbördshusets stat ett särskildt anslag af 5,000 kronor till lokaler m. m. för barnmorskeundervisning.

På grund af detta beslut har anslaget till allmänna barnbördshuset, nu uppgående till 35,385 kronor, höjts till 40,385 kronor samt hela det för barnmorskeundervisningen och barnbördshuset i riksstaten upptagna belopp, nu 46,858 kronor, ökats till 51,858 kronor.

Veterinärundervisningen.

26:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att från åttonde hufvudtiteln afföra det för närvarande under anslagstiteln »Veterinärundervisningen» i riksstaten upptagna belopp 58,500 kronor.

Riksdagen, som, enligt hvad i Riksdagens skrifvelse till Eders Kungl. Maj:t angående regleringen af utgifterna under riksstatens nionde hufvudtitel anmäles, beslutit att, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda förslag, å nämnda hufvudtitel uppföra det för närvarande å åttonde hufvudtiteln, under anslagstiteln »Veterinärundervisningen» i riksstaten upptagna belopp 58,500 kronor, har i enlighet därmed från åttonde hufvudtiteln affört det för närvarande under anslagstiteln »Veterinärundervisningen» i riksstaten upptagna belopp, 58,500 kronor.

Akademien för de fria konsterna.

27:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen, att det under akademiens för de fria konsterna stat uppförda anslaget till skandinaviska konstnärsföreningen i Rom måtte höjas från dess nuvarande belopp, 600 kronor, till 1,000 kronor, eller med 400 kronor; vid bifall hvartill anslaget under rubriken akademien för de fria konsterna, nu 65,400 kronor, däraf två reservationsanslag å tillhopa 24,500 kronor, skulle komma att uppgå till 65,800 kronor, däraf två reservationsanslag å tillhopa 24,500 kronor.

Riksdagen har, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, höjt det under akademiens för de fria konsterna stat uppförda anslaget till skandinaviska konstnärsföreningen i Rom från dess nuvarande belopp, 600 kronor, till 1,000 kronor, eller med 400 kronor.

På grund af detta beslut kommer anslaget under rubriken »Akademien för de fria konsterna», nu 65,400 kronor, däraf två reservationsanslag å tillhopa 24,500 kronor, att uppgå till 65,800 kronor, däraf två reservationsanslag å tillhopa 24,500 kronor.

Kyrklig själavård åt döfstumma.

28:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att *dels* medgifva, att döfstumskoldistrikt, som genom hörande prästman, antingen kunnig i de döfstummas meddelelsemedel eller biträdd af sakkunnig tolk, anordnar religionsvård åt sådana inom distriktet boende döfstumma, som lämnat döfstumskolan, skall äga att af allmänna medel, under de närmare bestämmelser, som Eders Kungl. Maj:t pröfvar lämpliga, till bestridande af kostnaderna härför erhålla bidrag till hälften af distriktets kostnader, dock högst med 2,000 kronor om året; *dels ock* för detta ändamål på ordinarie stat under titel »Kyrklig själavård åt döfstumma» bevilja ett anslag å 14,000 kronor.

På grund af den utredning, som i detta ärende förekommit, har Riksdagen ansett sig böra bevilja statsanslag för ifrågavarande ändamål. Då det emellertid, för närvarande och innan någon erfarenhet därom vunnits, icke synes kunna med visshet förutses, huruvida kostnaderna skola behöfva uppgå till det af Eders Kungl. Maj:t beräknade beloppet, har Riksdagen ansett anslaget böra i riksstaten uppföras såsom förslagsanslag å högst 14,000 kronor.

Riksdagen har alltså, på det sätt bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågasvarande framställning, att Riksdagen *dels* medgifvit, att döfstumskoldistrikt, som genom hörande prästman, antingen kunnig i de döfstummas meddelelsemedel eller biträdd af sakkunnig tolk, anordnar religionsvård åt sådana inom distriktet boende döfstumma, som lämnat döfstumskolan, skall äga att af allmänna medel, under de närmare bestämmelser, som Eders Kungl. Maj:t pröfvar lämpliga, till bestridande af kostnaderna härför erhålla bidrag till hälften af distriktets kostnader, dock högst med 2,000 kronor om året; och *dels* för detta ändamål på ordinarie stat under titel »Kyrklig själavård åt döfstumma» beviljat ett förslagsanslag å högst 14,000 kronor.

Skrifmaterialier och expenser, ved m. m.

29:o) Beträffande öfriga ordinarie anslag, som i riksstaten för innevarande år finnas uppförda å åttonde hufvudtiteln, har Eders Kungl. Maj:t icke föreslagit någon annan ändring, än att, för jämnande af hufvudtitelns slutsumma, förslagsanslaget till skrifmaterialier och expenser, ved m. m., nu utgörande 16,043 kronor, måtte höjas till 16,060 kronor, eller med 17 kronor.

Riksdagen har för år 1906 fastställt samtliga ordinarie anslag under åttonde hufvudtiteln, som här ofvan icke blifvit omförmälda, till samma belopp som i innevarande års riksstat; dock att anslaget till skrifmaterialier och expenser, ved m. m. för jämnande af hufvudtitelns slutsumma ökats med 17 kronor till 16,060 kronor.

Extra anslag.

För tillfälliga behof, hänförliga under åttonde hufvudtiteln, hafva följande anslag beviljats:

Riks- och landsarkiven.

30:o) I anslutning till Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag har Riksdagen, i likhet med hvad för innevarande år ägt rum, till *arfvoden åt extra ordinarie tjänstemän i riksarkivet* på extra stat för år 1906 anvisat ett belopp af 3,000 kronor.

31:o) På grund af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, till fortsatt utgifvande i tryck genom riksarkivet af sådana *skrifter och handlingar, som äro af vikt för fäderneslandets historia*, anvisat för år 1906 ett extra anslag af 3,000 kronor.

32:o) På grund af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen till *fortsatt utgifvande* genom riksarkivet af *Svenska riksdagsakter jämte andra handlingar, som höra till statsförfattningens historia under tidehvarvet 1521—1718*, på extra stat för år 1906 anvisat ett anslag af 1,500 kronor.

33:o) Med anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad som skett för innevarande år, på extra stat för år 1906 anvisat: dels till arfvode åt en *amanuens vid landsarkivet i Uppsala* 1,800 kronor; dels till arfvode åt en *amanuens vid landsarkivet i Lund* 1,800 kronor; och dels för *beredande af ökad tillgång till arfvoden åt extra biträden vid landsarkivet i Vadstena* 1,300 kronor; dock, hvad angår hvart och ett af de två förstnämnda beloppen, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att, om särskilda förhållanden skulle därtill föranleda, bestämma om medlens användande till ersättning åt flera extra biträden vid landsarkivet i fråga.

Kungl. biblioteket.

34:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för utförande af föreslagna säkerhetsåtgärder mot eldfara inom kungl. bibliotekets byggnad samt för åstadkommande af nya och förbättrade anordningar af toalettlokaler, klosetter m. m. därstädes på extra stat för år 1906 anvisa ett anslag af 29,500 kronor.

Riksdagen, som icke velat underlåta att framhålla, hurusom den för nya toalettlokaler, klosetter m. m. beräknade kostnaden af 15,500 kronor synes vara afsevärdt hög, har emellertid ansett sig böra bevilja det begärda anslaget; och har alltså Riksdagen, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, för utförande af föreslagna säkerhetsåtgärder mot eldfara inom kungl. bibliotekets byggnad samt för åstadkommande af nya och förbättrade anordningar af toalettlokaler, klosetter m. m. därstädes på extra stat för år 1906 anvisat ett anslag af 29,500 kronor.

Nationalmuseum.

35:o) Med anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen jämväl för år 1906 anvisat ett extra anslag af 5,100 kronor för vård, underhåll och tillökning af *statens konstindustriella samlingar*.

36:o) I anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för åren 1899—1905 ägt rum, för anordnande af *nattlig bevakning vid nationalmuseibygnaden* anvisat på extra stat för år 1906 ett anslag af 2,000 kronor.

37:o) På grund af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för åren 1901—1905 ägt rum, för *biträde vid vård och tillhandahållande af handtecknings- och gravvyrssamlingen* i nationalmuseum äfvensom för vetenskaplig bearbetning af museets samlingar på extra stat för år 1906 anvisat ett belopp af 2,000 kronor.

38:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning har Riksdagen för *systematiskt genomforskande samt beskrifvande och förtecknande* i erforderliga delar genom lämpliga personer, företrädesvis extra

ordinarie tjänstemän vid nationalmuseum, enligt plan, som intendenten bestämmer, af sådana i Sverige befintliga samlingar, innehållande hittills icke fackmässigt undersökta konstverk eller märkligare konstslöjdföremål, som afses i intendentens i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 14 januari 1905 omförmälda skrifvelse till Eders Kungl. Maj:t den 28 september 1904, beviljat ett anslag af 6,000 kronor och däraf på extra stat för år 1906 anvisat ett belopp af 2,000 kronor.

Lifrustkammaren.

39:o) Med anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad som skett för innevarande år, för tillsyn, underhåll och vård af lifrustkammarens samlingar på extra stat för år 1906 anvisat ett belopp af 6,200 kronor.

40:o) Uti en till Riksdagen den 17 mars 1905 aflåten proposition (n:o 95) har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen att ej mindre för sin del medgifva, att aftal angående flyttning af lifrustkammarens samlingar m. m. i enlighet med det i nämnda statsrådsprotokoll intagna förslag till öfverenskommelse mellan svenska staten och nordiska museet finge träffas, än äfven på extra stat för år 1906 anvisa ett anslag af 4,500 kronor till bestridande af kostnader för flyttning af lifrustkammarens samlingar.

Riksdagen, som, då vederbörande myndigheter numera enats angående lifrustkammarens förflyttning till nordiska museet, icke ansett sig böra häremot framställa någon erinran, har, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition, för sin del medgifvit, att aftal angående flyttning af lifrustkammarens samlingar m. m. i enlighet med det i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 17 mars 1905 intagna förslag till öfverenskommelse mellan svenska staten och nordiska museet må träffas, samt på extra stat för år 1906 anvisat ett anslag af 4,500 kronor till bestridande af kostnader för flyttning af lifrustkammarens samlingar.

Domkapitlens expeditioner.

41:o) På grund af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen för betäckande af brister i domkapitlens expeditionskassor på extra stat för år 1906 anvisat ett belopp af 1,450 kronor.

42:o) Med anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen till *förstärkande af ordinarie anslaget till domkapitlens expeditioner* på extra stat för år 1906 anvisat ett anslag af 2,970 kronor.

Universitetet.

43:o) Sedan dels 1900 års Riksdag på Eders Kungl. Maj:ts framställning för anställande under sex år vid universitetet i Uppsala af *lektorer i tyska, franska och engelska språken* beviljat ett anslag af 36,000 kronor, hvaraf på extra stat för hvartera af åren 1901, 1902 och 1903 anvisats 6,000 kronor, dels ock 1903 års Riksdag i anledning af Eders Kungl. Maj:ts framställning, för höjande under åren 1904, 1905 och 1906 af de till samma lektorer utgående arfvoden, beviljat ett anslag af 9,000 kronor samt däraf och af det förut för anställande af dessa lektorer beviljade anslaget å 36,000 kronor på extra stat för hvartera af åren 1904 och 1905 anvisats ett belopp af 9,000 kronor att utgå med 3,000 kronor till envar af nämnda lektorer, under villkor att han åtog sig att meddela kostnadsfri undervisning i den ökade omfattning, hvarom föreskrift kunde varda i behörig ordning meddelad, har Eders Kungl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att af omförmälda redan beviljade anslag på extra stat för år 1906 anvisa återstoden, 9,000 kronor.

Riksdagen har, för anställande vid universitetet i Uppsala af lektorer i tyska, franska och engelska språken, af förut beviljade anslag på extra stat för år 1906 anvisat återstoden, 9,000 kronor.

44:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, till inköp af *mikroskop för zoologiska museet vid universitetet i Uppsala* på extra stat för år 1906 beviljat ett anslag af 2,000 kronor.

45:o) Med anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen till aflöning åt en *assistent vid det meteorologiska observatoriet i Uppsala* samt till bestridande af löpande utgifter för de vid observatoriet anordnade *seismologiska undersökningarna* på extra stat för år 1906 anvisat ett anslag af 2,000 kronor.

46:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till uppförande, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med uppgjorda ritningar och förslag, af en *nybyggnad för den fysiska institutionen vid universitetet i Uppsala* be-

vilja ett anslag af 297,080 kronor och däraf på extra stat för år 1906 anvisa ett belopp af 75,000 kronor.

Då Riksdagen af hvad i ärendet anförts funnit, att den fysiska institutionen vid universitetet i Uppsala är i behof af ny lokal, och någon anmärkning emot den uppgjorda byggnadsplanen icke förekommit, har Riksdagen, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, till uppförande, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med uppgjorda ritningar och förslag, af en nybyggnad för den fysiska institutionen vid universitetet i Uppsala beviljat ett anslag af 297,080 kronor och däraf på extra stat för år 1906 anvisat ett belopp af 75,000 kronor.

47:o) I anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för åren 1900—1905 ägt rum, på extra stat för år 1906 anvisat ett belopp af 3,500 kronor till *arfvoden åt extra ordinarie amanuenser vid universitetsbiblioteket i Uppsala*.

48:o) Sedan i anledning af Eders Kungl. Maj:ts framställningar Riksdagen för *utgifvande i tryck af vederbörligen granskade anteckningar efter föreläsningar, hållna inom juridiska fakulteterna vid rikets universitet*, beviljat på extra stat för hvartera af åren 1901, 1902 och 1903 ett belopp af 4,000 kronor, för år 1904 ett anslag af 6,000 kronor samt för år 1905 ett belopp af 5,000 kronor att användas enligt de närmare föreskrifter, Eders Kungl. Maj:t kunde finna godt bestämma, har Eders Kungl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att för enahanda ändamål på extra stat för år 1906 anvisa ett belopp af 5,000 kronor.

Riksdagen har för utgifvande i tryck af vederbörligen granskade anteckningar efter föreläsningar, hållna inom juridiska fakulteterna vid rikets universitet, på extra stat för år 1906 anvisat ett belopp af 5,000 kronor att användas enligt de närmare föreskrifter, Eders Kungl. Maj:t kan finna godt bestämma.

49:o) Sedan, i anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställningar, dels 1901 års Riksdag för anställande under sex år från och med år 1902 af *lektorer i tyska, franska och engelska språken vid universitetet i Lund* beviljat ett anslag af 36,000 kronor, hvaraf för hvart och ett af åren 1902 och 1903 anvisats ett belopp af 6,000 kronor, dels ock 1903 års Riksdag för höjande under åren 1904—1907 af de till samma lektorer utgående arfvoden beviljat ett anslag af 12,000 kronor samt däraf och af det förut för anställande af dessa lektorer beviljade anslaget å 36,000 kronor på extra stat för hvart och ett af åren 1904 och 1905 anvisats

ett belopp af 9,000 kronor att utgå med 3,000 kronor till enhvar af nämnda lektorer, under villkor att han åtog sig att meddela kostnadsfri undervisning i den ökade omfattning, hvarom föreskrift kunde varda i behörig ordning meddelad, har nu Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att af omförmälda redan beviljade anslag på extra stat för år 1906 anvisa ett belopp af 9,000 kronor.

Riksdagen har för anställande vid universitetet i Lund af lektorer i tyska, franska och engelska språken på extra stat för år 1906 anvisat af förut beviljade anslag ett belopp af 9,000 kronor.

50:o) Med anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för hvart och ett af åren 1901—1905 ägt rum, på extra stat för år 1906 beviljat ett anslag af 3,000 kronor för uppehållande af *undervisning i entomologi* och vård af de entomologiska samlingarna vid universitetet i Lund, att utgå under förutsättning att fullt lämplig person för tjänstgöringens bestridande finnes att tillgå.

51:o) På grund af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för hvart och ett af åren 1904 och 1905 ägt rum, för aflönande af en föreståndare för *universitetets i Lund historiska museum samt mynt- och medaljkabinett* på extra stat för år 1906 anvisat ett belopp af 2,000 kronor, med skyldighet för föreståndaren att utföra det arbete, som det mindre akademiska konsistoriet finner skäl att bestämma.

52:o) Sedan 1903 års Riksdag för inköp af instrument och inredningsartiklar för *fysiska institutionen vid universitetet i Lund* beviljat ett anslag af 10,000 kronor samt däraf anvisats på extra stat för hvartdera af åren 1904 och 1905 ett belopp af 2,500 kronor, har Eders Kungl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att af det sålunda beviljade anslaget på extra stat för år 1906 anvisa enahanda belopp, 2,500 kronor.

Riksdagen har för inköp af instrument och inredningsartiklar för *fysiska institutionen vid universitetet i Lund* på extra stat för år 1906 anvisat af förut beviljadt anslag ett belopp af 2,500 kronor.

53:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till arfvode åt en amanuens vid *universitetets i Lund konstsamlingar* på extra stat för år 1906 bevilja ett belopp af 500 kronor.

Riksdagen har, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, till arfvode åt en amanuens vid *universitetets i Lund konstsamlingar* på extra stat för år 1906 anvisat ett belopp af 500 kronor.

54:o) I anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för hvar och ett af åren 1900—1905 ägt rum, till arfvoden åt *extra biträden vid universitetsbiblioteket i Lund* för år 1906 på extra stat anvisat ett belopp af 2,500 kronor.

55:o) På grund af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för hvar och ett af åren 1892—1905 ägt rum, såsom *personligt lönetillägg* för år 1906 åt *kamreraren vid universitetet i Lund Oscar Gerhard Regnell*, på extra stat för sistnämnda år anvisat 750 kronor, däraf 150 kronor såsom tjänstgöringspenningar.

56:o) Uti en inom Riksdagen väckt motion har föreslagits, att Riksdagen ville för anställandet af *en biträdande lärare i kirurgi vid universitetet i Lund* med hufvudsaklig skyldighet att meddela propedeutisk undervisning i allmän kirurgi anvisa för år 1906 på extra stat ett anslag af 1,500 kronor.

Till stöd för detta förslag har i motionen anförts följande:

»Den art af undervisning, som för läkareutbildningen må anses vara af allra största betydelse, är den kliniska undervisning, hvilken måste föregå afläggandet af medicine licentiatexamen. Denna kliniska undervisning tager för de studerande sin början närmast efter medicine kandidatexamen. Vid sitt inträde på kliniken äro medicine kandidaterna alltså fullständigt oerfarna nybörjare i de praktiskt medicinska disciplinerna, och därför måste för dem, om de skola kunna följa med och tillgodogöra sig den praktiskt kliniska undervisningen vid sjuksängen och i operationssalen, beredas en systematiskt anordnad propedeutisk undervisning i elementerna af praktisk medicin och kirurgi, framför allt undervisning om och praktisk handledning i de vanliga undersökningsmetoderna. För den medicinska kliniken meddelar e. o. professorn i praktisk medicin och pediatrik såväl i Uppsala som i Lund den propedeutiska undervisningen, men för den kirurgiska kliniken, där denna första orienterande undervisning plägar sammanfattas i en propedeutisk kurs i allmän kirurgi, finnes icke att tillgå någon motsvarande ordinarie lärare. Hvad Uppsala angår, har dock Riksdagen år 1896 beviljat på ordinarie stat ett anslag af 2,000 kronor till förstärkande af lärarekrafterna i kirurgi vid universitetet därstädes, och genom nådigt bref den 22 januari 1897 har Kungl. Maj:t förordnat, att nämnda anslag skulle användas till anställande af en biträdande lärare, hvilken på förslag af professorn i kirurgi och efter medicinska fakultetens hörande förordnades af kanslern för en tid af högst tre år i sänder med åliggande, bland annat, att efter samråd med professorn under hvarje läse-

termin gifva en propedeutisk kurs i den allmänna kirurgiens viktigaste delar.

I Lund hafva sedan år 1898 regelbundet förekommit propedeutiska kurser i allmän kirurgi, hvilka kurser gifvits af docent i ämnet, då sådan funnits anställd, men eljest af underläkaren vid den kirurgiska kliniken. Under sådana förhållanden hafva dessa kurser naturligtvis icke kunnat blifva afgiftsfria, utan hafva de i kurserna deltagande studerandena måst betala arfvodet åt läraren. Genom den af kanslern den 19 januari 1903 stadfästade studieplan för medicine kandidat- och licentiatexamen vid Lunds universitet har propedeutisk undervisning i allmän kirurgi blifvit obligatorisk såsom villkor för tillträde till licentiatexamen, och således har det abnormalt eller åtminstone mot vanlig praxis vid universitetsundervisningen i vårt land stridande förhållandet uppstått, att de studerande måste själfva betala en undervisning, hvars begagnande är obligatoriskt. För afhjälpan af detta förhållande, hvilket saknar motsvarighet vid universitetet i Uppsala, torde rätta vägen vara den, att på samma sätt, som skett i Uppsala, äfven i Lund beredes tillfälle till anställandet af en biträdande lärare med åliggande att meddela propedeutisk undervisning i allmän kirurgi. Att medicinska fakulteterna vid de båda universiteten blifva likställda med afseende på tillgängliga lärarekrafter i kirurgi, synes så mycket mera billigt, som den ställning, professorerna i kirurgi intager vid det ena och det andra universitetet, är fullständigt lika. Vid båda universiteten är nämligen denne lärare ensam målsman för ett af fakultetens viktigare ämnen och därjämte öfverläkare å sjukhusafdelning, i Lund å den kirurgiska afdelningen af Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar därstädes, hvilken afdelning med hänsyn till patientantalet är den mest kräfvande.

Från den medicinska fakultetens vid Lunds universitet sida är visserligen ingen åtgärd vidtagen för att i vanlig ordning söka utverka nödiga medel till det förstärkande af lärarekrafterna i kirurgi, som utgör nödvändig förutsättning för att den numera obligatoriska propedeutiska undervisningen i allmän kirurgi skall kunna utan de studerandes obehöriga betungande med afgifter upprätthållas. Detta beror dock ingalunda däraf, att behovet ej skulle hafva gjort sig inom fakulteten känt och erkänt, utan däraf, att hela det medicinska undervisnings- och examensväsendet varit underkastadt behandling af den kommitté, åt hvilken Kungl. Maj:t genom nådigt bref den 17 oktober 1902 uppdragit att efter verkställd utredning afgifva underdånigt utlåtande med förslag om åtgärder för begränsning af studietiden inom de juridiska, medicinska och filosofiska fakulteterna vid rikets högskolor, och att fakulteten därför ansett lämpligt att afvakta de förslag, som kunde från denna kommitté vara att förvänta.

Då kommitténs betänkande och förslag, afgifna den 9 april 1904, senare under samma år kom fakulteten till handa, var tiden för inlämnande af årets s. k. riksdagspetita redan för fakulteten utlupen. Enligt § 20 i kommitténs förslag till stadga angående examina samt undervisnings- och studieväsendet inom universitetens medicinska fakulteter och vid karolinska mediko-kirurgiska institutet har genomgåendet af en propedeutisk kurs i, bland annat, allmän kirurgi upptagits såsom villkor för deltagande i andra för medicine licentiatexamen stadgade undervisningskurser och tjänstgöringar, och förslaget har i denna del blifvit af vederbörande fakulteter tillstyrkt, hvadan ingen ändring af redan bestående förhållanden i detta hänseende torde vara att vänta. Den omständigheten, att ingen framställning till afhjälpan af bristen på lärarekrafter i vedertagen ordning inkommit från den medicinska fakulteten vid Lunds universitet, synes därför ej böra utgöra hinder för frågans bringande under Riksdagens pröfning i annan ordning, desto mindre som Riksdagen vid föregående tillfällen icke tvekat att i analoga fall tillmötesgå i enskilda motioner gjorda framställningar. Sålunda har Riksdagen på förslag af enskild motionär dels år 1896 anvisat medel till aflöning åt en assistent vid växtfysiologiska laboratoriet i botaniska institutionen vid universitetet i Lund och dels år 1899 beviljat anslag för anställandet af en assistent i matematik vid samma universitet. Af dessa anledningar dristar jag nu påkalla Riksdagens uppmärksamhet för det behof, som i förut angifna hänseendet inom medicinska fakulteten i Lund föreligger, men som för flera år sedan blifvit för motsvarande fakultet i Uppsala afhulpet.

Enligt den genom ofvan omförmälda kungl. brefvet den 22 januari 1897 fastställda instruktionen för biträdande läraren i kirurgi vid universitetet i Uppsala har denne skyldighet att, jämte den propedeutiska undervisningen, å den kirurgiska polikliniken demonstrera och behandla där förekommande sjukdomsfall. Då härutinnan förhållandet är något annorlunda i Lund, där den kirurgiska polikliniken är anordnad å kirurgiska afdelningen af länets sjukvårdsinrättningar och handhafves närmast af vederbörande underläkare, behöfver en motsvarande skyldighet icke påläggas den biträdande lärare, som eventuellt kan blifva anställd i Lund. För vinnandet af sådan ytterligare lärarekraft torde därför något mindre anslag än det till Uppsala universitet utgående blifva till fyllest. Med afseende på såväl kompetensnivå som tjänsteåligganden komme den biträdande lärarebefattning, hvarom här är fråga, att blifva nära jämförlig med de assistentbefattningar, hvilka inrättats vid åtskilliga universitetsvetenskapliga institutioner. Till dessa assistenter utgår aflöningen i regel med 1,500 kronor om året; och torde enahanda belopp äfven kunna anses

såsom skäligt arfvode åt en biträdande lärare i kirurgi med sådan undervisningsskyldighet, som här förut blifvit omförmäld.»

De propedeutiska kurser i allmän kirurgi, som sedan åtskilliga år tillbaka meddelats vid universitetets i Lund kirurgiska klinik, måste numera anses utgöra ett oundgängligt led i läkareutbildningen och synas därför böra vara för de på kliniken inträdande medicine kandidaterna tillgängliga utan afgift, hvilket hittills i brist på härför erforderliga aflönade lärarekrafter icke kunnat medgifvas. På grund häraf och då vid universitetet i Uppsala anslag för hufvudsakligen enahanda ändamål till belopp af 2,000 kronor finnes på ordinarie stat uppfördt, har Riksdagen ansett sig kunna äfven utan förslag af Eders Kungl. Maj:t bevilja det nu ifrågasatta anslaget, hvars benämning Riksdagen emellertid ansett böra sålunda ändras, att anslaget beviljas för anordnande af kostnadsfri propedeutisk undervisning i allmän kirurgi.

Riksdagen har alltså för anordnande af kostnadsfri propedeutisk undervisning i allmän kirurgi vid universitetet i Lund beviljat på extra stat för år 1906 ett anslag af 1,500 kronor.

Karolinska mediko-kirurgiska institutet.

57:o) På grund af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad under de senare åren ägt rum, till arfvode åt en *amanuens vid karolinska mediko-kirurgiska institutets medicinska poliklinik å serafimerlasarettet* på extra stat för år 1906 anvisat ett belopp af 750 kronor.

58:o) Med anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, på sätt under de senare åren ägt rum, till arfvode åt en *amanuens vid karolinska mediko-kirurgiska institutets kirurgiska poliklinik å serafimerlasarettet* på extra stat för år 1906 anvisat ett belopp af 750 kronor.

59:o) Med anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, på sätt under de senare åren ägt rum, till arfvode åt en *amanuens vid karolinska mediko-kirurgiska institutets oftalmiatriiska poliklinik å serafimerlasarettet* på extra stat för år 1906 anvisat ett belopp af 750 kronor.

60:o) Med anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag har Riksdagen, i likhet med hvad under en följd af år ägt rum, för år 1906 på extra stat anvisat 900 kronor till arfvode åt en *amanuens vid karolinska mediko-kirurgiska institutets gynekologiska klinik å Sabbatsbergs sjukhus*.

61:o) På grund af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för åren 1903—1905 ägt rum, till *städning och uppässning vid karolinska mediko-kirurgiska institutets hygieniska institution* på extra stat för år 1906 anvisat ett belopp af 500 kronor.

62:o) Med anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för de senare åren ägt rum, på extra stat för år 1906 anvisat: dels till en *pediatrisk klinik vid kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn* ett belopp af 1,800 kronor; och dels till en *poliklinik för barnsjukdomar i Stockholm* 2,800 kronor, att utgå under villkor att Stockholms stad för polikliniken tillskjuter samma belopp för år 1906.

63:o) Med anledning af hvad Eders Kungl. Maj:t därom föreslagit, har Riksdagen, i likhet med hvad för de senare åren ägt rum, för anskaffande och underhåll af *materiel för oftalmiatrika kliniken* vid karolinska mediko-kirurgiska institutet på extra stat för år 1906 anvisat ett belopp af 500 kronor.

64:o) På grund af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, på sätt för de senare åren ägt rum, till bekostande af *teckningar i vetenskapliga ändamål* vid karolinska mediko-kirurgiska institutet anvisat ett extra anslag för år 1906 af 1,500 kronor.

65:o) I anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för åren 1904 och 1905 ägt rum, för upprätthållande af den karolinska mediko-kirurgiska institutet åliggande *undervisning och sjukvård vid vissa obstetriska och gynekologiska kliniker* under den tid af år 1906, hvarunder de ordinarie lärarne vid institutet icke ombesörja nämnda undervisning och sjukvård, på extra stat för år 1906 anvisat ett anslag af 1,500 kronor.

66:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till anskaffande af *ny materiel för det bakteriologiska laboratoriet* vid karolinska mediko-

kirurgiska institutet på extra stat för år 1906 bevilja ett belopp af 6,550 kronor.

Då behovet af det ifrågasatta anslaget synes vara ådagalagdt, har Riksdagen till anskaffande af ny materiel för det bakteriologiska laboratoriet vid karolinska mediko-kirurgiska institutet på extra stat för år 1906 anvisat ett belopp af 6,550 kronor.

67:o) Eders Kungl Maj:t har föreslagit Riksdagen att till inköp af *nya termostater och mikroskop för den hygieniska institutionen* vid karolinska mediko-kirurgiska institutet på extra stat för år 1906 anvisa ett anslag af 2,500 kronor.

På de skäl, som till stöd för Eders Kungl. Maj:ts framställning åberopats, har Riksdagen, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, till inköp af nya termostater och mikroskop för den hygieniska institutionen vid karolinska mediko-kirurgiska institutet på extra stat för år 1906 anvisat ett anslag af 2,500 kronor.

68:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen till anskaffande af *så kallade moulager för den syfilidologiska kliniken* vid karolinska mediko-kirurgiska institutet på extra stat för år 1906 beviljat ett anslag af 1,500 kronor.

69:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkten 66 under åttonde hufvudtiteln föreslagit Riksdagen att för *ändrad inredning af den för tandläkareinstitutet afsedda lokal* i huset n:o 46 vid Malmskillnadsgatan i Stockholm äfvensom för lokalens utrustning och förseende med erforderlig materiel, allt i hufvudsaklig öfverensstämmelse med ett af lärarerrådet vid institutet i ämnet framställt förslag med däri af öfverintendentsämbetet tillstyrkta förändringar, å extra stat för år 1906 bevilja ett anslag af 7,625 kronor.

Enligt hvad den i ärendet förebragta utredningen utvisar, är det åskade anslaget afsedt att användas på sätt följande kostnadsberäkning gifver vid handen:

1) för borttagande af väggar m. m. och uppsättning af ny vägg samt för uppbärning af bjälklaget, inläggning af järnbalkar...	kronor 1,600: —
2) för ledningar för gasbelysning, vatten och aflopp jämte tvättbord, steriliseringsugnar m. m.	» 1,000: —
3) för uppsättning af 35 glödlampor inklusive armatur och ledning för en bågslampa	» 650: —
4) för målningsarbete: preparering och oljemålning af väggarna uti flertalet rum	» 550: —

Transport kronor 3,800: —

	Transport	kronor	3,800: —
5) för korkmattor	»		450: —
6) för arbetsbord för protesafdelningen, 12 instrumentbord samt inredda väggskåp	»		675: —
7) för arbetsstolar jämte andra möbler	»		300: —
8) för 20 st. operationsstolar af enklaste konstruktion, med tillbehör, à		120: —	» 2,400: —
			<hr/> kronor 7,625: —

Riksdagen har, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, för ändrad inredning af den för tandläkareinstitutet afsedda lokal i huset n:o 46 vid Malmskillnadsgatan i Stockholm äfvensom för lokalens utrustning och förseende med erforderlig materiel, allt i hufvudsaklig öfverensstämmelse med ett af lärarerrådet vid institutet i ämnet framställt, i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 14 januari 1905 omförmäldt förslag med däri af öfverintendentsämbetet tillstyrkta förändringar, å extra stat för år 1906 beviljat ett anslag af 7,625 kronor.

Allmänna läroverken och pedagogierna.

70:o) På grund af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen för *tillfällig löneförbättring* åt lärare vid allmänna läroverk och pedagogier, som skola ombildas till samskolor eller indragas, på extra stat för år 1906 beviljat ett anslag af 99,200 kronor att utgå efter samma grunder som under år 1905.

71:o) På grund af hvad Eders Kungl. Maj:t därom föreslagit har Riksdagen till *arfvoden åt extra och vikarierande lärare vid de allmänna läroverken* på extra stat för år 1906 beviljat ett anslag af 160,000 kronor.

Högre skolor för kvinnlig ungdom.

72:o) Med anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad förut under en följd af år ägt rum, till *resestipendier åt föreståndarinnor och lärarinnor vid högre skolor för kvinnlig ungdom och samskolor*, under de villkor och bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna godt föreskrifva, anvisat på extra stat för år 1906 ett belopp af 6,000 kronor.

Högre lärarinneseminariet.

73:o) På grund af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen för *uppehållande af undervisningen vid högre lärarinneseminariet* på extra stat för år 1906 anvisat ett anslag af 8,000 kronor.

74:o) Med anledning af hvad Eders Kungl. Maj:t i sådant afseende föreslagit, har Riksdagen på extra stat för år 1906 anvisat dels för *uppehållande af den valfria fjärde årskursen vid högre lärarinneseminariet* ett belopp af 3,000 kronor och dels för *undervisning i huslig ekonomi* vid seminariet och den därmed förenade normalskolan för flickor ett belopp af 5,000 kronor.

75:o) Uti en till Riksdagen den 26 april 1905 aflåten proposition (n:o 133) har Eders Kungl. Maj:t, under återopande af propositionen bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1906 bevilja *dels* för beredande af *ökadt utrymme för högre lärarinneseminariet* och den därmed förenade normalskolan för flickor genom förhyrande af lämplig lokal under ett år, räknadt från och med den 1 oktober 1905, ett belopp af 3,000 kronor, *dels ock* till bestridande af kostnaderna för *vissa klassers förflyttning* till den hyrda lokalen samt inredning af de naturvetenskapliga lärorummen vid ifrågavarande undervisningsanstalter ett belopp af 1,000 kronor.

På grund af hvad i ärendet förekommit har Riksdagen, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition, på extra stat för år 1906 beviljat dels för beredande af *ökadt utrymme för högre lärarinneseminariet* och den därmed förenade normalskolan för flickor genom förhyrande af lämplig lokal under ett år, räknadt från och med den 1 oktober 1905, ett belopp af 3,000 kronor, dels ock till bestridande af kostnaderna för *vissa klassers förflyttning* till den hyrda lokalen samt inredning af de naturvetenskapliga lärorummen vid ifrågavarande undervisningsanstalter ett belopp af 1,000 kronor.

Folkundervisningen.

76:o) Sedan 1904 års Riksdag på Eders Kungl. Maj:ts framställning dels medgifvit, att statens rätt till den af *folkskoleseminariet i Härnösand* disponerade tomt jämte därå befintliga byggnader finge emot utbyte af annan

mark öfverlätas till Härnösands stad i öfverensstämmelse med ett af stadsfullmäktige i Härnösand enligt beslut den 9 december 1902 gjordt anbud, dels ock beviljat för erläggande af den enligt samma beslut fordrade mellangift ett belopp af 26,000 kronor samt till utförande å det tillbytt område, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med därför uppgjorda ritningar och förslag, af vissa byggnadsarbeten äfvensom anskaffande af gymnastikattiralj för seminariet ett belopp af 226,000 kronor, eller sammanlagdt 252,000 kronor, och däraf på extra stat för år 1905 anvisat 80,000 kronor, har Eders Kungl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1906 af omförmälda, beviljade anslag anvisa ytterligare 86,000 kronor.

Riksdagen har för utförande af vissa byggnadsarbeten vid folkskoleseminariet i Härnösand äfvensom för anskaffande af gymnastikattiralj för seminariet af förut beviljadt anslag på extra stat för år 1906 anvisat ett belopp af 86,000 kronor.

77:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1906 anvisa ett belopp af 9,354 kronor för anskaffande af *gymnastikattiralj och andra inventarier m. m. vid folkskoleseminariet i Linköping.*

Då behöfligheten af ifrågavarande anslag synts vara ådagalagd, har Riksdagen, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, på extra stat för år 1906 anvisat ett belopp af 9,354 kronor för anskaffande af gymnastikattiralj och andra inventarier m. m. vid folkskoleseminariet i Linköping.

78:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att, till uppförande, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med upprättade ritningar och kostnadsförslag jämte därtill hörande, såsom alternativ II betecknade tillägg, af *ny byggnad för folkskoleseminariet i Stockholm* å de kronan tillhöriga tomterna i kvarteret Marsvinet i nämnda stad samt till anskaffande af gymnastikattiralj m. m., bevilja ett belopp af 368,850 kronor och däraf på extra stat för år 1906 anvisa 100,000 kronor.

Då folkskoleseminariet i Stockholm synts vara i stort behof af nya lokaler samt den uppgjorda byggnadsplanen och kostnadsberäkningarna icke gifvit anledning till någon erinran, har Riksdagen, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, till uppförande, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med upprättade ritningar och kostnadsförslag jämte därtill hörande, i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 14 januari 1905 omförmälda och såsom alternativ II betecknade tillägg, af *ny byggnad för folkskoleseminariet i Stockholm* å de kronan tillhöriga

tomterna i kvarteret Marsvinet i nämnda stad samt till anskaffande af gymnastikattiralj m. m., beviljat ett belopp af 368,850 kronor och däraf på extra stat för år 1906 anvisat 100,000 kronor.

79:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, för uppehållande af undervisning uti folkskolans högre afdelningar vid *de med folkskoleseminarierna i Kalmar och Landskrona förenade öfningsskolorna*, på extra stat för år 1906 beviljat ett belopp af 3,400 kronor.

80:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till anordnande, i enlighet med de närmare bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna lämpligt föreskrifva, af *repetitionskurser i gymnastik för folkskolelärare* på extra stat för år 1906 anvisa ett anslag af 10,000 kronor.

Riksdagen, som för ifrågavarande ändamål för hvartera af åren 1903, 1904 och 1905 anvisat ett extra anslag af 7,000 kronor, får härigenom anmäla, att Riksdagen, då giltiga skäl för anslagets bestämmande för år 1906 till 10,000 kronor synas vara anförda, till anordnande, i enlighet med de närmare bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna lämpligt föreskrifva, af *repetitionskurser i gymnastik för folkskolelärare* på extra stat för år 1906 anvisat ett anslag af 10,000 kronor.

81:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att *dels* på extra stat för år 1906 bevilja för *beredande af möjlighet till skolgång för fattiga barn inom Vilhelmina församlings fjälltrakter och inom Risbäcks kapellförsamling* ett anslag af 5,000 kronor att användas enligt de af departementschefen till statsrådsprotokollet angifna, för år 1905 gällande grunder, för *beredande af möjlighet till skolgång för fattiga, inom Arjepluogs församling på längre afstånd från församlingens skolor boende, skolpliktiga barn* ett anslag af 2,000 kronor att användas enligt de af departementschefen till samma statsrådsprotokoll angifna, för år 1905 gällande grunder, samt för *beredande af möjlighet till skolgång för fattiga inom Stensele församling på längre afstånd från församlingens skolor boende, skolpliktiga barn* ett anslag af 2,500 kronor att användas enligt de närmare bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna godt meddela; *dels ock* af redan beviljadt anslag på extra stat för år 1906 anvisa ett belopp af 600 kronor att användas såsom *bidrag till uppehållande af en mellan byarne Gargaur, Brännäs och Mullholm inom Arjepluogs församling flyttande folkskola*.

För nu ifrågavarande ändamål beviljades anslag af Riksdagen första gången år 1902, då 5,000 kronor anvisades på extra stat för år 1903 för

att åt fattiga barn inom Vilhelmina församlings fjälltrakter och inom Risbäcks kapellförsamling bereda möjlighet till skolgång. Vid anmälan hos Eders Kungl. Maj:t af detta beslut ansåg sig Riksdagen — enligt hvad Riksdagens skrifvelse den 15 maj 1902 (n:o 117, punkten 76:o) utvisar — böra erinra om föreskriften i § 49 af kungl. stadgan angående folkundervisningen i riket den 10 december 1897, att, där föräldrar eller målsmän icke äga tillgång att bekosta barnens kläder och underhåll vid skolan, de böra genom kommunens fattigvård härutinnan understödjas; och yttrade Riksdagen vidare i samma skrifvelse, att, ehuru Eders Kungl. Maj:ts i ämnet väckta förslag sålunda enligt Riksdagens förmenande rätteligen vore att anse såsom en framställning om statsbidrag till vederbörande kommuner för bestridande af dem åliggande fattigvårdsutgifter och sålunda af beskaffenhet att endast i händelse af sällsynta undantagsförhållanden böra bifallas, Riksdagen med hänsyn till de ifrågavarande kommunernas ekonomiska ställning och de särskilda svårigheter, som för de ifrågavarande fjälltrakternas befolkning mötte att bereda barnen underhåll vid skolorna, ansåge sig böra bevilja anslaget. Äfven för hvartdera af åren 1904 och 1905 har anslag för samma ändamål beviljats med oförändradt belopp af 5,000 kronor.

Vid 1903 års riksdag föreslog Eders Kungl. Maj:t dessutom, att såsom bidrag till uppehållande under år 1904 af en mellan byarna Gargaur, Brännäs och Mullholm inom Arjepluogs församling flyttande folkskola måtte beviljas 600 kronor; och anmälde Riksdagen i skrifvelse till Eders Kungl. Maj:t den 22 maj 1903 (n:o 115, punkten 69:o), att Riksdagen, med hänsyn till församlingens tryckta ekonomiska ställning och de synnerligen stora svårigheter församlingen hade att bekämpa för ordnandet af sitt skolväsende, ansett sig böra bifalla äfven denna framställning. Riksdagen tillade emellertid, att då i ärendet vore upplyst, att församlingens skogsmedelsfond kunde väntas under år 1908 komma att vinna en afsevärd tillökning, syntes det, i enlighet med hvad myndigheterna i fråga härom yttrat, kunna antagas, att statsanslag för nu ifrågavarande ändamål icke skulle visa sig behöfligt för längre tid än till och med år 1907. För uppehållande under åren 1905—1907 af ifrågavarande flyttande folkskola beviljade 1904 års Riksdag ett anslag af 1,800 kronor och anvisade därpå extra stat för år 1905 ett belopp af 600 kronor.

Hos 1904 års Riksdag hemställde Eders Kungl. Maj:t ytterligare om ett anslag af 2,000 kronor för beredande af möjlighet till skolgång för fattiga barn inom Arjepluogs församling. Riksdagen besvarade denna framställning i skrifvelse till Eders Kungl. Maj:t den 20 maj 1904 (n:o 136, punkten 66:o) och yttrade därvid:

»Riksdagen har hyst någon tvekan, huruvida det för möjliggörande af skolgång för fattiga barn inom vissa delar af Arjepluogs församling begärda anslaget af 2,000 kronor borde af Riksdagen beviljas. Då församlingen, enligt hvad upplyst blifvit, genom utstämpling af skog, som är bestämd att äga rum år 1906, har att påräkna en inkomst af öfver 300,000 kronor, synes det icke hafva bort vara för församlingen omöjligt att utan statens medverkan bestrida de för ändamålet behöfliga kostnaderna. Hvad angår den af församlingens skolråd uttalade åsikten, att äfven i de fall, då föräldrarna till barn, som vore boende på längre afstånd från skola, kunde bekosta barnens inackordering i skolans närhet och därigenom möjliggöra deras skolgång, det skulle vara obilligt och orättvist, att denna kostnad bestriddes af föräldrarna, då svenska folket i allmänhet finge folkskoleundervisning för sina barn utan dylik inackorderingskostnad, måste Riksdagen på det bestämdaste ogilla denna uppfattning.

Då det emellertid synes vara fara värdt, att, i händelse förevarande anslag icke beviljades, ett afsevärdt antal af församlingens skolpliktiga barn skulle komma att sakna undervisning, har Riksdagen ansett sig böra bevilja äfven detta anslag».

Eders Kungl. Majt har nu för år 1906 åskat icke blott anvisande af de tre omförmälda anslagen, utan därutöfver ytterligare 2,500 kronor för beredande af möjlighet till skolgång för fattiga barn inom Stensele församling.

Förestående öfversikt, utvisande en ständigt fortgående stegring i krafven på statsanslag för nu ifrågavarande ändamål, synes gifva anledning till antagande, att, därest dessa kraf fortfarande skulle röna tillmötesgående från Riksdagens sida, nya sådana alltjämt skulle komma att framställas. Särskildt har Riksdagen ansett en sådan utveckling vara att motse på grund af den uppfattning, som i anledning af förslaget om statsunderstöd till Stensele församling uttalats af domkapitlet i Härnösand, att det skulle för staten vara en bjudande plikt att i förevarande afseende tråda hjälpande emellan, en uppfattning, emot hvilken Riksdagen ansett sig böra, under hänvisning till hvad Riksdagen i ofvan omförmälda skrivelser af den 15 maj 1902 och den 20 maj 1904 yttrat, inlägga en allvarlig gensaga.

I öfverensstämmelse med den uppfattning, som i Riksdagens nyssnämnda skrifvelse af den 15 maj 1902 uttalats, har Riksdagen ansett, att en bestämd gräns nu bör sättas, utöfver hvilken bidrag från statens sida icke framdeles bör lämnas för beredande af möjlighet till skolgång för fattiga barn. Då af utredningen framgår, att anslaget till Arjepluogs församling inom kort kommer att blifva obehöfligt och då äfven andra utvägar för afhjälpande af det behof af understöd, som för den närmaste framtiden

må anses förefinnas för Stensele församling, torde kunna anlitas, har Riksdagen ansett anledning icke förefinnas att höja anslagsbeloppet utöfver hvad för innevarande år beviljats eller 7,000 kronor, däri icke inberäknadt det särskilda anslag å 600 kronor, som Riksdagen för en inom Arjepluogs församling flyttande folkskola redan beviljat för åren 1906 och 1907.

Riksdagen har ansett omförmälda belopp af 7,000 kronor böra beviljas såsom ett gemensamt anslag, att enligt Eders Kungl. Maj:ts bepröfvande under år 1906 användas för beredande af möjlighet till skolgång för fattiga, på längre afstånd från skolorna boende barn inom Vilhelmina, Risbäcks, Stensele och Arjepluogs församlingar.

Riksdagen har alltså, i anledning af Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, dels för beredande af möjlighet till skolgång för fattiga, på längre afstånd från skolorna boende skolpliktiga barn inom Vilhelmina, Risbäcks, Stensele och Arjepluogs församlingar på extra stat för år 1906 beviljat ett anslag å 7,000 kronor att användas enligt de närmare bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna godt meddela, och dels af redan beviljadtt anslag på extra stat för år 1906 anvisat ett belopp af 600 kronor att användas såsom bidrag till uppehållande af en mellan byarna Gargaur, Brännäs och Mullholm inom Arjepluogs församling flyttande folkskola.

82:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen, att till *understöd åt mindre bemedlade manliga och kvinnliga lärjungar vid sådana folkhögskolor*, som åtnjuta bidrag af statsmedel, måtte, under villkor att sådant understöd endast finge tilldelas elev, som vore i den ålder, att före kursens slut komme att uppnås af manlig elev aderton år och af kvinnlig elev sexton år, samt i öfrigt enligt de närmare bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kunde finna godt föreskrifva, på extra stat för år 1906 anvisa 25,000 kronor, eller samma belopp, som under flera föregående år för ändamålet utgått.

I sammanhang med detta Eders Kungl. Maj:ts förslag har Riksdagen till behandling förehaft en inom Riksdagen väckt motion, hvari föreslagits, att Riksdagen till understöd åt mindre bemedlade manliga och kvinnliga lärjungar vid sådana folkhögskolor, som åtnjuta bidrag af statsmedel, måtte under villkor och bestämmelser, som Eders Kungl. Maj:t kunde finna för godt föreskrifva, för år 1906 anvisa på extra stat ett belopp af 50,000 kronor.

Till stöd för sitt förslag hafva motionärerna, som vid motionen fogat åtskilliga sifferuppgifter angående användningen af de för ändamålet hittills beviljade anslagen, anfört följande:

»Bland nutidens många sträfvanden för folkbildningens höjande och särskildt för den svenska landsbygdens lyftning i såväl andligt som ma-

teriellt afseende torde man få räkna arbetet i våra folkhögskolor såsom ett bland de förnämsta. Folkhögskolan har ju satt som sitt mål, att bland landsbygdens vuxna ungdom sprida en god fosterländsk medborgerlig bildning, att väcka och underhålla en god medborgaranda, mäktig af uppoffringar för allmänt väl och med vaket intresse för livvets stora frågor, samt att fostra män och kvinnor till plikt känsla och personlig kraft. I förening med landtmannaskolorna har därjämte folkhögskolan särskildt ställt som en bland sina uppgifter att med all kraft arbeta på danandet af ett vaket och idogt landtmannastånd.

Den, som haft tillfälle att följa med folkhögskolornas verksamhet och se frukterna däraf, skall säkerligen icke kunna jäfva det påståendet, att folkhögskolorna, ledda som de äro af män, varmt hängifna sitt kall, samt kraftigt understödda af talrika för folkbildningsarbetet intresserade personer, med stor framgång verkat för fyllandet af sina uppgifter. Säkerligen skall ej heller från något håll kunna förnekas folkhögskolornas väckande och uppfostrande betydelse för vårt folk.

Ju klarare denna deras betydelse framträder, desto angelägnare bör det vara att göra folkhögskolorna tillgängliga för allt bredare samhällslager.

En motionen bifogad tablå visar, huru många elever årligen beostat rikets folkhögskolor sedan år 1883. Däraf framgår, att elevantalet under läsåret 1883—1884 uppgick till 871, men under läsåret 1903—1904 till 1,566. På tjugu år har antalet sålunda fördubblats. Men trots detta glädjande uppsving är dock elevantalet vid våra folkhögskolor ganska ringa i jämförelse med antalet i vårt grannland Danmark. Ty oaktadt detta lands invånareantal utgör blott ungefär hälften af det i vårt land, hafva likväl Danmarks folkhögskolor, enligt uppgift från tillförlitligt håll, under de sista åren beostat af åtta à tiotusen personer årligen.

Anledningen till den synnerligt stora frekvensen vid Danmarks folkhögskolor torde i främsta rummet vara, att dessa skolor blifvit så att säga landets skötebarn och omfattas med största intresse af alla samhällslager samt att genomgåendet af en kurs vid dessa anses för landtmannen, småbrukaren och landtarbetaren lika naturligt och nödvändigt som genomgåendet af folkskolorna hos oss, men äfven i hög grad på den omständigheten, att statsmakterna genom rikliga understöd möjliggjort, att män och kvinnor ur de obemedlade klasserna kunnat med högst ringa egen uppoffring genomgå folkhögskolorna. Statsbidraget uppgår nämligen i Danmark enligt nyssnämnda källa för de mindre bemedlade till 25 kronor i månaden för hvarje elev.

Kostnaderna för bevisitandet af en dansk folkhögskolekurs torde uppgå till 30 kronor i månaden, hvadan den obemedlade elevens eget bidrag för

samma tid uppgår till blott fem kronor eller för en 7 månaders kurs till inalles 35 kronor.

Det understöd, som statsmakterna i vårt land lämna de mindre bemedlade vid folkhögskolorna, är jämförelsevis ringa. Enligt den vid motionen bifogade tablå varierade detta bidrag under åren 1898—1904 mellan 38 och 49 kronor för hvarje manlig elev och för hvarje kvinnlig elev under samma tid mellan 21 och 30 kronor för hela kursen.

Då genomgåendet af en kurs vid våra folkhögskolor i allmänhet icke kan betinga mindre utgift än 250 kronor för hvarje elev, då man vidare betänker, att till följd af landets utsträckning tillträdet till skolorna ofta är förknippadt med långa resor och att lefnadsomkostnaderna för alla samhällsklasser under senare tider i hög grad stegrats, är det ju alldeles gifvet, att förutnämnda bidrag ingalunda möjliggör eller i afsevärd grad underlättar för den obemedlade eller mindre bemedlade tillträdet till folkhögskolorna, och att dessa skolor därför i själfva verket äro tillgängliga endast för den mera burgna allmogens söner och döttrar.

Skall emellertid folkhögskolan fylla sina uppgifter; *skall* den kraftigt kunna bidra till förverkligandet af förhoppningarna att se våra många små hem på landsbygden lyftade från trånga villkor till välstånd och trefnad, att bredvid dessa redan befintliga hem andra och åter andra små sådana skola växa upp, och på detta sätt medverka till att våra glesa bygder befolkas och att hem beredas i vårt eget land åt de många, som eljest lämna fosterjorden i stora skaror hvarje år; *skola* våra folkhögskolor i önskelig grad kunna tillgodose det bildningssträfvande och den kunskapsförst, som öfverallt i samhällets breda lager gör sig gällande, samt genom vidgade kunskaper och praktiska färdigheter underlätta landtmannens mödosamma arbete, *är det också nödvändigt* att medelst ett kraftigt understöd från statsmakternas sida göra folkhögskolorna tillgängliga för den mindre bemedlade allmogeklassen, småbrukare, torpare och statare samt landtarbetare, då man hoppas och väntar, att just bland dessa finna de små egna hemmens byggare och blifvande ägare.

Genom att sålunda kunna utsträcka och vidga sin verksamhet samt nå de små i samhället och skänka dem ett underlag af såväl andlig lyftning som praktiska färdigheter skulle folkhögskolorna i vårt land kunna rycka upp till den stora betydelse och gagnarika verksamhet, som dem har beskärts i vårt grannland Danmark.

Det anslag af 25,000 kronor, som Riksdagen alltsedan år 1900 årligen beviljat till understöd åt mindre bemedlade elever vid folkhögskolorna, synes oss därför ur ofvan angifna synpunkter alldeles för litet. Huru stort detsamma rätteligen borde vara för att tillgodose verkliga behöfvat,

är ju svårt att förutsäga. Statistiken för tiden från och med år 1898 visar, att beloppet af det sökta statsbidraget med betydliga summor öfverskridit det utdelade understödet. Därvid är emellertid att märka, det behovet säkerligen varit vida större, än dessa siffror utvisa, men att folkhögskolornas styrelser, med kännedom om hvilket belopp som för ändamålet funnits att tillgå, sökt att vid sina anslagskraf begränsa dessa till det belopp, som legat inom möjlighetens område att erhålla. Säkert är också, att kännedomen om, huru ringa understödsbelopp kunde tillgodokomma hvarje behöfvande elev, redan från början afskräckt de obemedlade och mindre bemedlade att söka inträde å folkhögskolorna, något som är helt naturligt, då det väl i de flesta fall måste anses omöjligt för sådana att till genomgående af en folkhögskolekurs anskaffa ett så stort belopp som 200 kronor och därutöfver.

Då vi emellertid anse, att vid anslags höjande nödig försiktighet bör iakttagas, hafva vi icke trott oss denna gång kunna föreslå förevarande anslags höjande till högre belopp än 50,000 kronor, hvilket belopp dock är allenast en femtedel af hvad som utgår för samma ändamål i Danmark. Genom anslagets höjande till 50,000 kronor blir det möjligt såväl att höja understödet till hvarje däraf behöfvande elev som ock att utsträcka detta understöd till många flera sådana inträdessökande i folkhögskolorna än förut. Och vår öfvertygelse är, att ett dylikt ökad understöd skall medföra tillströmning af inträdessökande just från de samhällslager, som på grund af bristande ekonomiska tillgångar hittills varit urståndsatta att bevista dessa skolor.»

På sätt i statsrådsprotokollet meddelas, har ifrågavarande anslag, som under flera föregående år utgått, visat sig vara till stort gagn. En förhöjning i det hittills utgående beloppet har också på de af motionärerna anförda skäl ansetts komma att i väsentlig mån främja det med anslaget afsedda ändamål. Att öka anslaget till dess dubbla summa, såsom motionärerna föreslagit, har emellertid icke syntts Riksdagen erforderligt, utan har Riksdagen ansett en förhöjning af anslaget med 10,000 kronor till 35,000 kronor vara tillräcklig.

Riksdagen har alltså, med anledning af Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning och omförmälda motion, till understöd åt mindre bemedlade manliga och kvinnliga lärjungar vid sådana folkhögskolor, som åtnjuta bidrag af statsmedel, under villkor att sådant understöd endast får tilldelas elev, som är i den ålder, att före kursens slut komma att uppnås af manlig elev aderton år och af kvinnlig elev sexton år, samt i öfrigt enligt de närmare bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna godt föreskrifva, på extra stat för år 1906 anvisat ett belopp af 35,000 kronor.

83:o) Med anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för innevarande år ägt rum, till *resestipendier åt rektorer samt öfriga lärare och lärarinnor vid folkskoleseminarierna*, under de villkor och bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna godt föreskrifva, på extra stat för år 1906 anvisat ett belopp af 2,000 kronor.

84:o) Med anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för åren 1900—1905 ägt rum, på extra stat för år 1906 anvisat ett anslag af 4,000 kronor, att användas till *resestipendier åt folkskolelärare och folkskolelärarinnor* enligt de villkor och bestämmelser, som Eders Kungl. Maj:t kan finna godt föreskrifva.

De tekniska läroverken.

85:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1906 bevilja ett anslag af 8,104 kronor till täckande af kostnaderna för verkställda *utredningar angående tekniska högskolans utvidgning*.

Ändamålet med de utredningskostnader, till hvilkas ersättande medel äskats, framgår af nedanstående två tablåer, hvilka af högskolans styrelse öfverlämnats till Eders Kungl. Maj:t, den ena med skrifvelse den 29 mars 1904 och den andra med skrifvelse den 26 september 1904:

»För upprättande af ritningar och kostnadsberäkningar till byggnaderna	kronor 4,000: —
» kostnadsberäkning å värmeledning	» 150: —
» » » gas- och vattenledning m. m.	» 300: —
» » » belysnings- och kraftlednings-systemet	» 450: —
» » » af inventarier och inredningsarbeten m. m.	» 200: —
» tryckning och häftning af »Förslag till kungl. tekniska högskolans utvidgning»	» 821: 94
» kopior af ritningar	» 95: —
	<hr/>
	Summa kronor 6,016: 94»

»För upprättande af nya ritningar och kostnadsberäkningar för byggnaderna	kronor 654: —
	<hr/>
Transport kronor	654: —

	Transport kronor	654: —
För ny kostnadsberäkning af inventarier m. m.	»	50: —
» tryckning och häftning af »Revideradt förslag till utvidgning och omorganisation af kungl. tek- niska högskolan»	»	1,152: 65
» fotolitografier af 5 planritningar	»	230: —
	<hr/>	
	Summa kronor	2,086: 65»

Riksdagen har på extra stat för år 1906 beviljat ett anslag af 8,104 kronor till täckande af kostnaderna för verkställda utredningar angående tekniska högskolans utvidgning.

86:o) På grund af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för innevarande år ägt rum, till *förstärkning af lärarekrafterna vid tekniska högskolan* på extra stat för år 1906 beviljat ett anslag af 17,500 kronor.

87:o) Med anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad förut ägt rum, på extra stat för år 1906 anvisat dels till *förstärkning af lärarekrafterna vid tekniska skolan i Stockholm* 2,000 kronor, och dels till inköp och underhåll af *inventarier och undervisningsmateriel vid samma skola* 750 kronor, eller tillhopa 2,750 kronor.

88:o) På grund af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för innevarande år ägt rum, för uppehållande af verksamheten vid *tekniska elementarskolan i Norrköping* på extra stat för år 1906 anvisat till betjäningens aflöning 250 kronor, till lyshållning, uppvärming m. m. 1,300 kronor, till assistenter och repetitörer 400 kronor, till undervisningen i främmande språk 400 kronor, till höjd aflöning åt läraren i frihandsteckning 150 kronor samt till bibliotek och samlingar 300 kronor, eller tillhopa 2,800 kronor.

89:o) Med anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för innevarande år ägt rum, för uppehållande af verksamheten vid *tekniska elementarskolan i Malmö* på extra stat för år 1906 anvisat till betjäningens aflöning 850 kronor, till lyshållning, uppvärming m. m. 1,700 kronor, till en parallellafdelning i första årskursen 3,500 kronor, till en parallellafdelning i andra årskursen 4,000 kronor, till en parallellfackafdelning i tredje årskursen 1,500

kronor samt till inköp af undervisningsmateriel 500 kronor, eller tillhoppa 12,050 kronor.

90:o) I anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för innevarande år ägt rum, för uppehållande af verksamheten vid *tekniska elementarskolan i Örebro* på extra stat för år 1906 anvisat till betjäningens aflöning 750 kronor, till lyshållning, uppvärmning m. m. 3,300 kronor, till arfvode åt en extra lärare i ren matematik och fysik i skolans parallellafdelningar 2,500 kronor, till en parallellafdelning i första årskursen 2,475 kronor, till en parallellafdelning i andra årskursen 3,680 kronor samt till en parallellafdelning i tredje årskursen 3,340 kronor, eller tillhoppa 16,045 kronor.

91:o) Med anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för innevarande år ägt rum, för uppehållande af verksamheten vid *tekniska elementarskolan i Borås* på extra stat för år 1906 anvisat till undervisning i verkstadsarbete 700 kronor, till undervisning i svenska och främmande språk 500 kronor, till undervisning i frihandstekning 200 kronor, till betjäningens aflöning 850 kronor samt till lyshållning, uppvärmning m. m. 1,600 kronor, eller tillsammans 3,850 kronor.

92:o) På grund af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för innevarande år ägt rum, för uppehållande af verksamheten vid *tekniska elementarskolan i Härnösand* på extra stat för år 1906 anvisat till undervisning i svenska språket 200 kronor, till undervisning i främmande språk 400 kronor, till lyshållning, uppvärmning m. m. 2,900 kronor samt till betjäningens aflöning 850 kronor, eller tillhoppa 4,350 kronor.

93:o) Sedan 1903 års Riksdag, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts härom gjorda framställning, till understöd för tre år åt *lägre tekniska yrkesskolor* på det i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden för den 12 januari 1903 angifna villkor samt till bestridande af kostnader för inspektion af dessa skolor beviljat ett anslag af 210,000 kronor samt däraf på extra stat för hvarterdera af åren 1904 och 1905 anvisats ett belopp af 70,000 kronor, har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att af förenämnda, redan beviljade anslag på extra stat för år 1906 anvisa återstoden, 70,000 kronor.

Det vid anslaget fästade villkor är, att det bidrag, som af de beviljade medlen kommer att utbetalas till understöd åt en skola, icke må öfverskjuta hvad vederbörande kommun kontant tillskjuter åt skolan.

Riksdagen har till understöd åt lägre tekniska yrkesskolor, samt till bestridande af kostnader för inspektion af dessa skolor, af förut beviljadt anslag på extra stat för år 1906 anvisat återstoden, 70,000 kronor.

Gymnastiska centralinstitutet.

94:o) På grund af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för innevarande år ägt rum, för uppehållande af *undervisningen i den kvinnliga lärokursen vid gymnastiska centralinstitutet* med ett ökad antal elever anvisat på extra stat för år 1906 ett belopp af 4,700 kronor.

Farmaceutiska institutet.

95:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att *dels för farmaceutiska institutets behof* på extra stat för år 1906 anvisa följande belopp:

till ökad ersättning åt sekreterare och kamrerare.....	kronor	500:—
» egendomens underhåll, renhållning och diverse	»	1,000:—
» bränsle, gas, vatten m. m.	»	500:—
» städning af lokalerna m. m.	»	150:—
» lokalernas omändring, inredning och möblering i hufvudsaklig enlighet med en för ändamålet upprättad plan	»	9,800:—
eller sammanlagdt	kronor	11,950:—

dels ock medgifva, att för lokalernas omändring m. m. finge användas 3,200 kronor af reserverade öfverskott å de studerandes kurs- och terminsavgifter för åren 1903 och 1904.

På de skäl, som anförts till stöd för Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, har Riksdagen *dels för farmaceutiska institutets behof* på extra stat för år 1906 anvisat följande belopp:

till ökad ersättning åt sekreterare och kamrerare.....	kronor	500:—
» egendomens underhåll, renhållning och diverse	»	1,000:—
	Transport kronor	1,500:—

	Transport kronor	1,500: —
till bränsle, gas, vatten m. m.	»	500: —
» städning af lokalerna m. m.	»	150: —
» lokalernas omändring, inredning och möblering i hufvudsaklig enlighet med en i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 14 januari 1905 omförmäld plan	»	9.800: —
eller sammanlagdt	kronor	11,950: —

dels ock medgifvit, att för lokalernas omändring m. m. må användas 3,200 kronor af reserverade öfverskott å de studerandes kurs- och terminsafgifter för åren 1903 och 1904.

Barnmorskeundervisningen och barnbördshusen.

96:o) Med anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för åren 1904 och 1905 ägt rum, på extra stat för år 1906 anvisat ett anslag af 3,000 kronor till anordnande af *repetitionskurser för äldre barnmorskor* och till beredande, såvidt ske kan, af fri bostad eller hyresbidrag åt deltagarinnorna däri under den tid, de genomgå dessa kurser.

Vetenskapsakademien.

97:o) Sedan Riksdagen, med bifall till en af Eders Kungl. Maj:t gjord framställning, dels för inlösen under fem år af fullständiga exemplar och enstaka delar af en *internationell, fortlöpande katalog öfver naturvetenskaplig litteratur* beviljat ett belopp af 10,000 kronor och däraf på extra stat för hvart och ett af åren 1902, 1903, 1904 och 1905 anvisat 2,000 kronor, dels ock för upprätthållande under åren 1901—1905 af en för ifrågasvarande katalogarbete afsedd regionalbyrå för Sverige på extra stat anvisat för år 1902 2,000 kronor och för hvartera af åren 1903, 1904 och 1905 1,600 kronor, har Eders Kungl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att dels af det beviljade anslaget för inlösen af omförmälda katalog på extra stat för år 1906 anvisa återstoden 2,000 kronor, dels ock för nämnda regionalbyrås uppehållande bevilja på extra stat för samma år ett belopp af 1,600 kronor.

Riksdagen har, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, dels af förut beviljadtt anslag för inlösen af fullständiga exemplar och enstaka delar af en internationell, fortlöpande katalog öfver naturvetenskaplig litteratur på extra stat för år 1906 anvisat återstoden, 2,000 kronor, och dels för upprätthållande under samma år af den för ifrågavarande katalogarbete anordnade regionalbyrån för Sverige beviljat på extra stat för år 1906 ett belopp af 1,600 kronor.

Musikaliska akademien.

98:o) Med anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för innevarande år ägt rum, för *anordnande af ökad undervisning vid musikkonservatorium* samt beredande af tillfälle för vissa elever vid konservatoriet till profundervisning i skola på extra stat för år 1906 anvisat ett anslag af 6,532 kronor.

Naturhistoriska riksmuseum.

99:o) Med anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen på extra stat jämväl för år 1906 anvisat ett anslag af 3,500 kronor till *vård, underhåll och förkofran af naturhistoriska riksmuseets etnografiska afdelning*.

100:o) På grund af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen på extra stat jämväl för år 1906 anvisat ett belopp af 2,000 kronor till inköp och insamling af naturalier vid *naturhistoriska riksmuseets afdelning för arkegoniater och fossila växter*, till arbetsbiträden därstädes och till bestridande af andra med arbetena vid afdelningen förenade utgifter.

Meteorologiska centralanstalten.

101:o) På grund af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen på extra stat för år 1906 anvisat: dels till upprätthållande af fullständigt ordnad väderlekstjänst vid *meteorologiska centralanstalten* 9,050 kronor, hvaraf 500 kronor såsom personligt tillägg i arvodet åt amanuensen vid anstalten filosofie doktorn Nils Ekholm och 3,000 kronor

såsom anslag till vetenskapligt biträde vid väderlekstjänsten, och dels till upprätthållande af en *meteorologisk station i Gellivare* 300 kronor.

Undervisningsanstalter för döfstumma och blinda.

102:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för *uppehållande af undervisningen vid läroanstalten i Bollnäs för öfveråriga döfstumma* på extra stat för år 1906 anvisa ett belopp af 9,000 kronor.

Af statsrådsprotokollet framgår, att det nu begärda anslaget belopp beräknats under förutsättning, att anstalten skulle komma att indragas vid slutet af vårterminen 1906 och att intill den tiden hela lärarepersonalen finge fortsätta med sin verksamhet vid anstalten.

På grund af hvad i ärendet förekommit, har Riksdagen för *uppehållande af undervisningen vid läroanstalten i Bollnäs för öfveråriga döfstumma* på extra stat för år 1906 beviljat ett belopp af 9,000 kronor.

103:o) Med anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen till *handverksskolan i Kristinehamn för blinda* på extra stat för år 1906 anvisat ett anslag till enahanda belopp, som för detta ändamål under närmast föregående år anvisats, eller 10,000 kronor.

104:o) På grund af hvad Eders Kungl. Maj:t därom föreslagit har Riksdagen på extra stat för år 1906 anvisat: till *tryckning af blindskrifter* 2,500 kronor och till *understöd åt blindlärareelever* samt till *reseunderstöd åt blindlärare* 1,200 kronor.

105:o) I anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för åren 1901—1905 ägt rum, till *resestipendier åt föreståndare, lärare och lärarinnor vid rikets abnormskolor* (döfstumskolor, blindskolor och sinnesslöanstalter), på de villkor och under de närmare bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna skäligt föreskrifva, på extra stat för år 1906 anvisat ett belopp af 1,000 kronor.

Undervisningsanstalter för vanföra.

106:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1906 anvisa ett belopp af 12,000 kronor att användas dels i *öfverensstämmelse med de af departementschefen till statsrådsprotokollet öfver*

ecklesiastikären den 14 januari 1905 angifna grunder till understöd åt de i Göteborg, Hälsingborg och Stockholm af föreningarna för bistånd åt vanföra inrättade *undervisningsanstalter för vanföra*, dels ock för bekostande af dessa anstalters inspektion.

På de skäl, som blifvit af departementschefen anförda, har Riksdagen på extra stat för år 1906 anvisat ett belopp af 12,000 kronor att användas dels i öfverensstämmelse med de af departementschefen till statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikären den 14 januari 1905 angifna grunder till understöd åt de i Göteborg, Hälsingborg och Stockholm af föreningarna för bistånd åt vanföra inrättade undervisningsanstalter för vanföra, dels ock för bekostande af dessa anstalters inspektion.

Diverse anslag.

107:o) Med anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för åren 1901—1905 ägt rum, för beredande af *religionsvård åt svenske sjömän i utländska hamnar* samt åt andra därstädes sig uppehållande landsmän på extra stat för år 1906 anvisat ett belopp af 15,000 kronor.

108:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för anställande under åren 1906—1908 af en *extra ordinarie prästman vid järnvägslinjen Gellivare—Riksgränsen* bevilja 10,500 kronor, hvaraf 3,500 kronor på extra stat för år 1906.

Riksdagen har för anställande under åren 1906—1908 af en extra ordinarie prästman vid järnvägslinjen Gellivare—Riksgränsen beviljat 10,500 kronor, hvaraf 3,500 kronor på extra stat för år 1906.

109:o) Sedan 1904 års Riksdag, i anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning, på extra stat beviljat dels till *anställande af tre kontraktsadjunkter inom Södra lappmarkens kontrakt samt de delar af Västerbottens andra och tredje kontrakt, som tillhöra lappmarken*, 18,000 kronor, däraf 6,000 kronor att utgå under år 1905, dels ock till *reskostnadsersättning åt dessa kontraktsadjunkter* 3,300 kronor, däraf 1,100 kronor att utgå under år 1905, har Eders Kungl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att utaf de sålunda beviljade beloppen på extra stat för år 1906 anvisa af anslaget till kontraktsadjunkterna 6,000 kronor samt af anslaget till reskostnadsersättning åt dessa 1,100 kronor.

Riksdagen har af förut beviljade anslag på extra stat för år 1906 an-

visat dels till anställande af tre kontraktsadjunkter inom Södra lappmarkens kontrakt samt de delar af Västerbottens andra och tredje kontrakt, som tillhöra lappmarken, 6,000 kronor och dels till resekostnadsersättning åt dessa kontraktsadjunkter 1,100 kronor.

110:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1906 bevilja till *anställande af två kontraktsadjunkter inom Västerbottens fjärde kontrakt* 12,000 kronor, däraf 4,000 kronor att utgå under år 1906, till *resekostnadsersättning åt dessa kontraktsadjunkter* 1,500 kronor, däraf 500 kronor att utgå under år 1906, samt till *tva stipendier för utbildande vid universitet af präster, förtrogna med finska språket*, 4,500 kronor, däraf 1,500 kronor att utgå under år 1906, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att meddela de närmare bestämmelser, som kunde erfordras rörande anslagens användande.

Riksdagen har, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, på extra stat beviljat dels till anställande af två kontraktsadjunkter inom Västerbottens fjärde kontrakt 12,000 kronor, däraf 4,000 kronor att utgå under år 1906, dels till resekostnadsersättning åt dessa kontraktsadjunkter 1,500 kronor, däraf 500 kronor att utgå under år 1906, dels ock till två stipendier för utbildande vid universitet af präster, förtrogna med finska språket, 4,500 kronor, däraf 1,500 kronor att utgå under år 1906, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att meddela de närmare bestämmelser, som må erfordras rörande anslagens användande.

111:o) Med anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen till *resestipendier åt prästmän*, under de villkor och bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna godt föreskrifva, anvisat på extra stat för år 1906 ett belopp af 5,000 kronor.

112:o) Med anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för åren 1903, 1904 och 1905 ägt rum, till bestridande af *kostnaderna för viss utredning rörande ecklesiastiska boställen* på extra stat för år 1906 anvisat ett förslagsanslag å 10,000 kronor.

113:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för uppförande af en *kapellbyggnad i Hvitträsk by* i hufvudsaklig öfverensstämmelse med en af öfverintendentensämbetet uppgjord, i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 14 januari 1905 omförmäld ritning på extra stat för år 1906 bevilja ett belopp af 13,400 kronor.

Då Gellivare församling, inom hvars område den ifrågasatta kapellbyggnaden skulle uppföras, synes kunna till byggnaden lämna större bidrag än af Eders Kungl. Maj:t blifvit förutsatt och sådant bidrag äfven från Råneå församling synes i händelse af behof böra kunna påräknas, har Riksdagen ansett statsbidraget böra begränsas till 9,000 kronor.

På grund häraf har Riksdagen för uppförande af en kapellbyggnad i Hvitträsk by i hufvudsaklig öfverensstämmelse med en af öfverintendentsämbetet uppgjord, i statsrådsprotokollet öfver ecklesistikärenden den 14 januari 1905 omförmäld ritning på extra stat för år 1906 beviljat ett belopp af 9,000 kronor.

114:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för *fullbordande af Karesuando församlings kyrka* i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de af Eders Kungl. Maj:t den 25 april 1889 gillade ritningar på extra stat för år 1906 bevilja ett belopp af 25,000 kronor.

Riksdagen, som på grund af hvad i ärendet anförts funnit sig böra bevilja statsanslag för ifrågavarande kyrkobyggnads fullbordande, har emellertid ansett anslaget belopp böra begränsas till hvad domkapitlet i Luleå, i ungefärlig öfverensstämmelse med församlingens egen anhållan, föreslagit eller 22,900 kronor; och har alltså Riksdagen för fullbordande af Karesuando församlings kyrka i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de af Eders Kungl. Maj:t den 25 april 1889 gillade ritningar på extra stat för år 1906 beviljat ett belopp af 22,900 kronor.

115:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att, såsom bidrag till *invändig restaurering af Strängnäs domkyrka* i hufvudsaklig öfverensstämmelse med för ändamålet upprättade, i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 14 januari 1905 omförmälda ritningar och med iakttagande af vissa i domkapitlets i Strängnäs utlåtande den 30 juli 1903 ifrågaställda inskränkningar i restaureringsplanen, bevilja ett anslag af 49,200 kronor och därpå på extra stat för år 1906 anvisa ett belopp af 19,200 kronor.

På de skäl, som i statsrådsprotokollet blifvit anförda, har Riksdagen, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, såsom bidrag till invändig restaurering af Strängnäs domkyrka i hufvudsaklig öfverensstämmelse med för ändamålet upprättade, i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 14 januari 1905 omförmälda ritningar och med iakttagande af vissa i domkapitlets i Strängnäs utlåtande den 30 juli 1903 ifrågaställda inskränkningar i restaureringsplanen beviljat ett anslag

af 49,200 kronor och däraf på extra stat för år 1906 anvisat ett belopp af 19,200 kronor.

116:o) På grund af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för åtskilliga föregående år ägt rum, jämväl för år 1906 på extra stat anvisat ett belopp af 2,000 kronor till *svenska fornskriftsällskapet*.

117:o) Med anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen på extra stat för år 1906 till *nordiska museet* anvisat ett belopp af 50,000 kronor, att, under villkor att utaf ledamöterna i museets nämnd en är af Eders Kungl. Maj:t förordnad, äfvensom på de öfriga villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna lämpligt föreskrifva, ställas till nämndens förfogande för att enligt dess bestämmande användas för museet tillhörande ändamål.

118:o) På grund af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för åren 1903—1905 ägt rum, till *kulturhistoriska museet i Lund* på extra stat för år 1906 anvisat ett belopp af 5,000 kronor, att ställas till styrelsens för kulturhistoriska föreningen för södra Sverige förfogande för att enligt dess bestämmande användas för museet tillhörande ändamål.

119:o) Sedan Riksdagen, med bifall till därom af Eders Kungl. Maj:t gjorda framställningar, på extra stat för hvart och ett af åren 1896—1905 beviljat ett anslag af 3,000 kronor till understöd för fortsatt utgifvande af tidskriften *Nordiskt medicinskt arkiv*, har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1906 anvisa ett anslag af 5,000 kronor för fortsatt utgifvande af berörda tidskrift.

Riksdagen har till understöd för fortsatt utgifvande af tidskriften *Nordiskt medicinskt arkiv* för år 1906 på extra stat anvisat ett anslag af 5,000 kronor.

120:o) Med anledning af Eders Kungl. Maj:ts framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för åtskilliga föregående år ägt rum, till understöd för fortsatt utgifvande af tidskriften »*Acta mathematica*» på extra stat för år 1906 anvisat 3,000 kronor.

121:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1906 anvisa ett belopp af 1,200 kronor till understöd för fortsatt utgif-

vande af *tidskriften Sfinx*, med villkor att dess utgifvare till universitetsbiblioteket i Uppsala öfverlämnar 40 exemplar af tidskriften för att användas för bibliotekets bytesverksamhet med utlandet.

Riksdagens åren 1902, 1903 och 1904 fattade beslut om beviljande af statsunderstöd åt tidskriften *Sfinx* torde väsentligen hafva varit föranledda af hänsyn till det stora vetenskapliga anseende, tidskriftens dåvarande utgifvare, professorn K. Piehl, i utlandet förvärfvat sig själf och sin tidskrift, hvarigenom dennas upprätthållande kommit att framstå såsom en nationell hederssak för Sverige. Ehuru det, sedan professor Piehl numera afidit, synes kunna ifrågasättas, huruvida anslaget framdeles bör beviljas, har likväl Riksdagen ansett, att, då tidskriftens nuvarande utgifvare torde haft skälig anledning förvänta, att anslaget fortfarande skulle komma att utgå, det för år 1906 begärda anslaget borde af Riksdagen beviljas.

Riksdagen har alltså, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, i likhet med hvad för åren 1903, 1904 och 1905 ägt rum, på extra stat för år 1906 anvisat ett belopp af 1,200 kronor till understöd för fortsatt utgifvande af tidskriften *Sfinx*, med villkor att dess utgifvare till universitetsbiblioteket i Uppsala öfverlämnar 40 exemplar af tidskriften för att användas för bibliotekets bytesverksamhet med utlandet.

122:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till understöd under de i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 14 januari 1905 angifna villkor åt sådana anstalter och föreningar, som anordna *föreläsningsskurser för arbetsklassen*, på extra stat för år 1906 bevilja ett anslag af 155,000 kronor, af hvilket anslag dock högst 4,000 kronor må kunna, på de villkor Eders Kungl. Maj:t bestämmer, användas till understöd åt sådana centrala anstalter, som förmedla föreläsningar af ifrågavarande slag och åt lokala anstalter för sådana föreläsningar tillhandahålla passande åskådningsmateriel.

Riksdagen har ansett sig böra medgifva, att anslaget, för att kunna motsvara de alltjämt ökade krafven på understöd af staten för de ifrågavarande föreläsningarna, nu må bestämmas till det belopp, som af Eders Kungl. Maj:t föreslagits. Den hastiga tillväxten i anslaget synes emellertid gifva särskild anledning till uttalande af den förhoppningen, att föreläsningarna med afseende å ämnesval och framställningssätt må anordnas på så ändamålsenligt sätt som möjligt; och vill Riksdagen i afseende härå särskildt frambålla önskvärdheten af att, såsom ursprungligen vid beviljandet af statsanslag för ändamålet torde varit afsedt, de ifrågavarande föreläsningarna, i den mån de äro förlagda till städer och andra orter med tillgång till

lämpliga föreläsare, mera än på senare tid varit fallet må anordnas såsom sammanhängande undervisningskurser.

Riksdagen har, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, till understöd under de i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 14 januari 1905 angifna villkor åt sådana anstalter och föreningar, som anordna föreläsningskurser för arbetsklassen, på extra stat för år 1906 beviljat ett anslag af 155,000 kronor, af hvilket anslag dock högst 4,000 kronor må kunna, på de villkor Eders Kungl. Maj:t bestämmer, användas till understöd åt sådana centrala anstalter, som förmedla föreläsningar af ifrågavarande slag och åt lokala anstalter för sådana föreläsningar tillhandahålla passande äskådningsmateriel.

123:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen på extra stat för år 1906 såsom bidrag till betäckande af kostnaderna för de *föreläsningskurser*, som från universiteten i Uppsala och Lund varda på begäran vare sig af institution, som ej åtnjuter särskildt till föreläsningskurser för arbetsklassen beviljadt statsunderstöd, eller af viss kommun eller enskild person anordnade att under år 1906 eller senare hållas *utom universitetsstäderna*, anvisat ett belopp af 6,000 kronor, däraf 3,000 kronor till hvarterdera universitetet, att utgå under villkor att den, som föreläsning begärt, för betäckande af föreläsarens resekostnad och arfvode tillskjuter minst lika mycket som staten.

124:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att såsom bidrag till bestridande af kostnaderna för de *föreläsningskurser*, som vore afsedda att under sommaren 1906 *vid universitetet i Lund* för allmänheten anordnas, på extra stat för år 1906 anvisa ett belopp af 4,000 kronor.

Såsom bidrag till kostnaderna för de år 1904 i Lund anordnade s. k. sommarkurserna har Riksdagen år 1903 beviljat ett anslag af 3,000 kronor. Då statsanslaget för de sommarkurser, som åren 1903 och 1904 hållits i Uppsala, blifvit bestämdt till respektive 4,000 kronor och 5,000 kronor, har Riksdagen ansett det nu äskade beloppet böra af Riksdagen beviljas.

Riksdagen har alltså, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, såsom bidrag till bestridande af kostnaderna för de föreläsningskurser, som äro afsedda att under sommaren 1906 vid universitetet i Lund för allmänheten anordnas, på extra stat för år 1906 anvisat ett belopp af 4,000 kronor.

125:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till *täckande af brist, som uppstått vid de under år 1903 vid universitetet i Uppsala an-*

ordnade föreläsningskurser för allmänheten, på extra stat för år 1906 bevilja ett belopp af 2,145 kronor.

Enligt Riksdagens mening synes det hafva kunnat förväntas, att kostnaderna för de ifrågavarande vid universitetet i Uppsala hållna föreläsningskurserna blifvit så beräknade, att något bidrag från staten utöfver det af 1902 års Riksdag beviljade anslaget å 4,000 kronor icke behöft ifrågasättas. Då Riksdagen nu, oaktadt vederbörande föreläsningsutskott icke synes hafva i nämnda afseende visat önskvärdt förutseende, likväl ansett sig böra bevilja det begärda fyllnadsanslaget, har Riksdagen härvid velat uttala den uppfattningen, att framställningar af ifrågavarande beskaffenhet synas böra för framtiden undvikas.

Riksdagen har alltså till tackande af brist, som uppstått vid de under år 1903 vid universitetet i Uppsala anordnade föreläsningskurser för allmänheten, på extra stat för år 1906 beviljat ett belopp af 2,145 kronor.

126:o) Sedan 1903 års Riksdag med bifall till en af Eders Kungl. Maj:t i ämnet gjord framställning beviljat för bearbetning och utgifning af de vetenskapliga resultaten af filosofie doktorn *Sven Hedins resa i Centralasien* under åren 1899—1902 ett anslag af 75,000 kronor att fördelas på åren 1904, 1905 och 1906 med 25,000 kronor hvarje år samt utgå under vissa i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden för den 12 januari 1903, punkten 112, angifna villkor och förbehåll, samt Riksdagen af det sålunda beviljade anslaget på extra stat för ett hvar af åren 1904 och 1905 anvisat ett belopp af 25,000 kronor, har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att af omförmälda, redan beviljade anslag på extra stat för år 1906 anvisa återstoden, 25,000 kronor.

Riksdagen har för bearbetning och utgifning af de vetenskapliga resultaten af filosofie doktorn *Sven Hedins resa i Centralasien* under åren 1899—1902 af förut beviljad anslag på extra stat för år 1906 anvisat återstoden, 25,000 kronor.

127:o) Sedan 1904 års Riksdag, med bifall till en af Eders Kungl. Maj:t i ämnet gjord framställning, beviljat för bearbetning och utgifning af de viktigaste vetenskapliga resultaten af *docenten Otto Nordenskjölds expedition till Södra Ishafvet* under åren 1902 och 1903 ett anslag af 55,000 kronor, att fördelas på åren 1905, 1906, 1907, 1908 och 1909 med 15,000 kronor för det första året och 10,000 kronor för hvar och ett af de följande samt utgå under vissa i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden för den 8 april 1904 angifna villkor och förbehåll, samt af det sålunda beviljade anslaget på extra stat för år 1905 anvisat ett belopp af 15,000

kronor, har Eders Kungl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att af omförmälda, redan beviljade anslag på extra stat för år 1906 anvisa ett belopp af 10,000 kronor.

Riksdagen har för bearbetning och utgifning af de viktigaste vetenskapliga resultaten af docenten Otto Nordenskjölds expedition till Södra Ishafvet under åren 1902 och 1903 af förut beviljad anslag på extra stat för år 1906 anvisat ett belopp af 10,000 kronor.

128:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att dels, för bearbetning och utgifning af de viktigaste vetenskapliga resultaten af docenten Axel Hambergs och hans medarbetares *undersökningar rörande högfjällsområdet mellan Kvickjock och Stora Sjöfallet i Lule lappmark*, bevilja ett anslag af 19,500 kronor, att fördelas på åren 1906, 1907 och 1908 med 6,500 kronor hvarje år samt utgå under de af departementschefen till statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 14 januari 1905 angifna villkor och förbehåll, dels ock af omförmälda anslag på extra stat för år 1906 anvisa ett belopp af 6,500 kronor.

På de skäl, som af departementschefen anförts, har Riksdagen, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, dels för bearbetning och utgifning af de viktigaste vetenskapliga resultaten af docenten Axel Hambergs och hans medarbetares *undersökningar rörande högfjällsområdet mellan Kvickjock och Stora Sjöfallet i Lule lappmark* beviljat ett anslag af 19,500 kronor, att fördelas på åren 1906, 1907 och 1908 med 6,500 kronor hvarje år samt utgå under de af departementschefen till statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 14 januari 1905 angifna villkor och förbehåll, dels ock af omförmälda anslag på extra stat för år 1906 anvisat ett belopp af 6,500 kronor.

129:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1906 anvisa ett anslag af 4,100 kronor, däraf 2,800 kronor för *underhåll och tillsyn af de i riket inrättade vattenhöjdmättningsstationerna m. m.* samt 1,300 kronor till fortsatt *sammanställning och bearbetande af anteckningar öfver registrerade vattenhöjder.*

Riksdagen har på extra stat för år 1906 anvisat dels för underhåll och tillsyn af de i riket inrättade vattenhöjdmättningsstationerna m. m. 2,800 kronor, och dels till fortsatt sammanställning och bearbetande af anteckningar öfver registrerade vattenhöjder 1,300 kronor eller tillhoppa 4,100 kronor.

130:o) Med anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen för befrämjande af den verksamhet, som enligt

fastställda stadgar äligger *svenska sällskapet för nykterhet och folkuppfostran*, det år 1837 stiftade svenska nykterhetssällskapet, på extra stat för år 1906 anvisat ett belopp af 4,000 kronor.

131:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till främjande af *centralförbundets för nykterhetsundervisning* verksamhet på extra stat för år 1906 anvisa ett belopp af 4,000 kronor att af förbundet användas under de villkor, Eders Kungl. Maj:t kunde finna skäligt föreskrifva.

Då det af 1904 års Riksdag för samma ändamål beviljade anslag ställdes till disposition af förbundets verkställande utskott, fastställde Eders Kungl. Maj:t genom beslut den 7 oktober 1904 följande villkor för anslaget åtnjutande, nämligen: att förbundet från nykterhetskorporationer, kommuner eller enskilda erhöles tillskott, som tillsammans för år 1905 uppginge till minst lika mycket som statsanslaget, att alla politiska och religiösa strider eller förhandlingar vid förbundets föreläsningar eller undervisningsarbete förbjödes, att förbundet till ecklesiastikdepartementet före den 1 mars 1906 afgåfve redogörelse för sin verksamhet under år 1905, samt att förbundet före den 1 april 1906 till kammarrätten ingåfve för granskning den del af sina räkenskaper, som innefattade redogörelse för statsanslagets användning.

Riksdagen, som förutsätter, att för anslaget åtnjutande under år 1906 komma att fastställas hufvudsakligen samma villkor, har, i likhet med hvad för innevarande år ägt rum, till främjande af *centralförbundets för nykterhetsundervisning* verksamhet på extra stat för år 1906 anvisat ett belopp af 4,000 kronor att af förbundet användas under de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna skäligt föreskrifva.

132:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till understöd för fortsatt utgifvande under åren 1905 och 1906 af *tidskriften Mimer* på extra stat för år 1906 anvisa ett anslag af 2.000 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning har icke vunnit Riksdagens bifall.

133:o) På grund af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för innevarande år ägt rum, på extra stat för år 1906 anvisat ett belopp af 4,000 kronor till *pedagogiska biblioteket i Stockholm*.

134:o) På grund af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för åren 1898—1905 ägt rum, på extra stat

för år 1906 anvisat ett belopp af 3,650 kronor, att på de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna lämpligt bestämma, användas till understöd för utgifvande äfven under sistnämnda år af tidskriften *Nyare bidrag till kännedom om de svenska landsmälen och svenskt folkklif*.

135:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till understöd, under de villkor Eders Kungl. Maj:t kunde finna skäligt bestämma, för anordnande af *undervisningskurser för utbildande af lärarinnor i huslig ekonomi* på extra stat för år 1906 anvisa ett belopp af 12,000 kronor, däraf åt styrelsen för Uppsala enskilda läroverk 7,000 kronor, åt styrelsen för aktiebolaget Ateneum för flickor i Stockholm 2,500 kronor och åt Göteborgs allmänna folkskolestyrelse 2,500 kronor.

Emot Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, för såvidt den afser undervisningskurserna vid Uppsala enskilda läroverk och Ateneum för flickor i Stockholm, har Riksdagen icke haft något att erinra.

Beträffande däremot den del af anslaget, som är afsedd att komma den i Göteborg anordnade undervisningskursen till godo, synes af utredningen i ärendet framgå, att denna undervisningskurs är inordnad såsom ett led i Göteborgs stads folkskoleväsen och närmast afsedd att för staden och kringliggande industriorter fylla behovet af lärarinnor i huslig ekonomi vid folkskolorna.

Om än Riksdagen icke ansett sig böra underlåta att bevilja det belopp af 1,600 kronor, som under de senare åren ställts till Göteborgs allmänna folkskolestyrelses förfogande för ifrågavarande ändamål, har Riksdagen likväl vid ofvan angifna förhållanden icke kunnat bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag om höjning af anslaget i denna del med 900 kronor eller till 2,500 kronor.

Riksdagen har alltså till understöd, under de villkor Eders Kungl. Maj:t kan finna skäligt bestämma, för anordnande af undervisningskurser för utbildande af lärarinnor i huslig ekonomi på extra stat för år 1906 anvisat ett belopp af 11,100 kronor, däraf åt styrelsen för Uppsala enskilda läroverk 7,000 kronor, åt styrelsen för aktiebolaget Ateneum för flickor i Stockholm 2,500 kronor och åt Göteborgs allmänna folkskolestyrelse 1,600 kronor.

136:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till fullbordande enligt uppgjord plan af påbörjad *utredning angående ortnamn i Älfsborgs län* å extra stat för år 1906 anvisa ett förslagsanslag å 10,000 kronor.

På sätt i särskild skrifvelse blifvit anmäldt, har Riksdagen, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning, till fullbordande af

den påbörjade utredningen angående ortnamn i Älfsborgs län enligt plan, som uppgjorts af den i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 14 januari 1905 omförmälda kommitté, på extra stat för år 1906 anvisat ett förslagsanslag å 10,000 kronor.

137:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till beredande, i enlighet med de i statsrådsprotokollet öfver finmansärenden för den 14 januari 1905 angifna grunder, af *dyrtidstillägg för år 1905 åt en del tjänstemän och betjante* i ecklesiastikdepartementets afdelning af Eders Kungl. Maj:ts kansli samt till ecklesiastikdepartementet hörande ämbetsverk och kårer på extra stat för år 1906 anvisa såsom förslagsanslag ett belopp af 80,000 kronor.

På sätt i särskild skrifvelse anmäles, har Riksdagen i anledning af hvad Eders Kungl. Maj:t sålunda föreslagit för beredande af dyrtidstillägg för innevarande år åt en del tjänstemän och betjante inom ecklesiastikdepartementet jämte därtill hörande ämbetsverk, kårer och stater under åttonde hufvudtiteln på extra stat för år 1906 anvisat såsom förslagsanslag ett belopp af 65,000 kronor att utbetalas med iakttagande, att för beräkning af dyrtidstillägg skola gälla de i nämnda skrifvelse angifna grunder.

138:o) Af det statsverkspropositionen bifogade statsrådsprotokollet inhämtas, att statskontoret i skrifvelse till Eders Kungl. Maj:t den 1 december 1904 anhållit om godtgörelse för hvad statskontoret med anledning af Eders Kungl. Maj:ts den 10 juli 1903 gifna befallning förskjutit till utförande af en personhiss inom gymnastiska centralinstitutet eller ..... kronor 8,055: —

Vidare har statskontoret i särskilda skrivelser till Eders Kungl. Maj:t den 1 december 1904 till ersättande anmält följande af statskontoret förskjutna medel:

1:o) jämlikt kungl. bref den 5 februari 1904 till e. o. arkitekten hos öfverintendentsämbetet J. L. Petersson såsom ersättning för uppgjorda <i>förslag till omändring af arfurstens palats till museilokal</i>	»	1,100: —
2:o) enligt föreskrift i § 15 af kungl. kungörelsen angående öfverlämnande af arkivhandlingar till landsarkiven i Uppsala, Vadstena och Lund den 14 november 1902 ersättning till Stockholms, Uppsala, Malmöhus och Skaraborgs läns ränterier för därifrån förskjutna <i>kostnader för transport af arkivalier</i> till omförmälda landsarkiv	»	1,307: —

3:o) jämlikt kungl. brefven den 17 oktober, den 17 och den 28 november samt den 12 december 1902, den 23 januari, den 6 mars, den 22 maj, den 13 juni och den 6 november 1903, den 8 och den 29 april samt den 8 och den 15 juli 1904 äfvensom chefens för ecklesiastikdepartementet skrifvelse den 5 februari 1903, till den af Eders Kungl. Maj:t enligt beslut den 17 oktober 1902 tillsatta *kommittén för afgifvande af utlåtande och förslag angående undervisnings-, examens- och studieväsendet vid rikets universitet och karolinska mediko-kirurgiska institutet*: resekostnads- och traktamentsersättning samt arfvoden till kommitténs ordförande och ledamöter .....

kronor 10,296: 47

ersättning till professorn E. Trygger för en af honom under december 1902 företagen resa till Kristiania och Köpenhamn samt ersättning till e. o. professorn J. V. Hultkrantz för resa till Kristiania .....

» 650: —

arfvoden för uppehållande under läsåren 1902—1903 och 1903—1904 af ledamoten i kommittén, rektorn vid allmänna läroverket i Skara J. Juhlin's rektorstjänstgöring och undervisningsskyldighet .....

» 1,185: 29

resekostnads- och traktamentsersättning samt arfvoden åt följande sakkunnige, nämligen C. G. Björling, G. Ribbing, O. Mannheimer, M. J. C. A. Forsman, O. P. Sörensen, J. Wærn och H. T. Björklund .....

» 1,897: —

ersättning för mistade tjänstgöringspenningar till e. o. professorn J. Wærn, hvilken såsom sakkunnig biträdt kommittén .....

» 99: 99

understöd till lektorn P. E. Lindström för företagande af en utländsk resa för kommitténs räkning samt

---

Transport kronor 14,128: 75

	Transport kronor	14,128: 75	
godtgörelse till honom för vissa arbeten åt kommittén	»	3,224: 42	
resekostnads- och traktamentsersättning åt kommitténs sekreterare	»	91: —	
arfvode åt kommitténs sekreterare samt till bestridande af kostnaderna för vaktbetjäning och öfriga med kommitténs verksamhet förenade löpande utgifter	»	15,373: 33	
tryckning af kommitténs betänkande och förslag rörande de juridiska examina m. m.	»	1,357: 25	kronor 34,174: 75

4:o) på grund af föreskrift i kungl. brefven den 30 december 1899, den 23 och den 30 januari 1903 samt kungl. kungörelsen den 23 maj 1902, till den af Eders Kungl. Maj:t enligt beslut den 26 maj 1899 tillsatta *kommittén för utredning af åtskilliga frågor rörande de allmänna läroverken m. m.* utöfver af statskontoret förskjutna kostnader, för hvilka statskontoret redan erhållit godtgörelse, ytterligare

såsom ersättning för mistade löneförbättringsmedel m. m. samt dyrtidstillägg åt lärare, som haft tjänstledighet för fullgörande af uppdrag att deltaga i kommitténs arbeten, äfvensom vikariatsarfvoden jämte dyrtidstillägg, föranledda af sådan tjänstledighet, tillhoppa .....

.....	kronor	174: 24	
till gäldande af kostnaderna för distribution af läroverkskommitténs betänkande	»	641: 99	kronor 816: 23

5:o) på grund af föreskrift i kungl. brefven den 15 maj, den 17 juli, den 7 och den 28 augusti samt den 6 och den 27 november 1903 äfvensom den 22 januari och den 19 februari 1904 samt i kungl. kungörelse den 10 juni 1903, till gäldande af *kostnader för biträde vid beredande till underdånig föredragning af läroverkskommitténs förslag*

arfvoden till sakkunnige, som inom ecklesiastikdepartementet biträdt vid beredande af nyssberörda ärende, ..	kronor	4,556: 95	
särskild godtgörelse till K. L. Olsson, P. E. Lindström och A. Nordfelt i egenskap af sakkunnige	»	1,200: —	
ersättning för mistade löneförbättringsmedel m. m. samt dyrtidstillägg åt lärare, som haft tjänstledighet för fullgörande af uppdraget att såsom sakkunnige biträda vid beredande af förberörda ärende, äfvensom vikariatsarfvoden jämte dyrtidstillägg, föranledda af sådan tjänstledighet	»	4,086: 46	
ersättning åt e. o. biblioteksamanuensen G. Eneström för åt sakkunnige lämnadt biträde	»	150: —	
för upprättande och tryckning af register till kommitténs betänkande ..	»	819: 43	
till skrifbiträden, aflöning åt vaktmästare m. m.	»	2,000: —	kronor 12,812: 84

6:o) jämlikt föreskrift i kungl. brefven den 27 maj, den 17 juni, den 12 och den 26 augusti samt den 16 september 1904, till gäldande af *kostnader för utarbetande af förslag till vissa författningar och bestämmelser rörande rikets allmänna läroverk*

reskostnads- och traktamentsersättning samt arfvoden till sakkunnige, som biträdt inom ecklesiastikdepartementet vid utarbetandet af ifrågavarande förslag, ...	kronor	1,686: 15	
ersättning för mistade löneförbättringsmedel m. m. åt lärare, som haft tjänstledighet för utarbetandet af ifrågavarande förslag, äfvensom vikariatsarfvoden jämte dyrtidstillägg, föranledda af sådan tjänstledighet	»	1,868: 46	
	Transport kronor	3,554: 61	

Transport kronor 3,554: 61
 till bestridande af utgifter för
 anställande af vaktbetjäning, inköp
 af skrifmaterialier ..... » 600: — kronor 4,154: 61

7:o) på grund af kungl. brefven den 2 maj och
 den 21 juni 1902, den 23 januari, den 3 juli och den
 18 december 1903 samt den 22 januari, den 11 mars, den
 10 juni och den 21 oktober 1904, till den af Eders Kungl.
 Maj:t enligt beslut den 2 maj 1902 tillsatta *kommittén*
för undersökning af svenska ortnamn:
 resekostnadsersättning och trakta-
 mente samt arfvoden till kommitténs
 ordförande och ledamöter ..... kronor 3,109: 24
 till kommitténs arbeten äfvensom
 till vissa med kommittéuppdraget för-
 enade utgifter ..... » 22,500: — kronor 25,609: 24

8:o) jämlikt kungl. brefven den 20 maj 1898, den
 10 februari, den 5 maj och den 22 september 1899,
 den 23 februari, den 25 maj, den 29 juni och den 31
 december 1900, den 10 maj och den 29 november 1901,
 den 31 oktober 1902 samt den 18 december 1903, till den
 af Eders Kungl. Maj:t den 11 mars 1898 tillsatta *kom-*
mittén för vidtagande af förberedande åtgärder för ut-
förande af en svensk-rysk gradmätning på Spetsbergen
m. m.

resekostnads- och traktaments-
 sättning samt arvode åt kommitténs
 sekreterare äfvensom till löpande ut-
 gifter ..... kronor 20,000: —
 till bestridande af vissa utgifter
 för kommittén ..... » 35,000: —
 såsom ersättning till kommitténs
 bokförare och kassaförvaltare ..... » 2,000: —
 såsom ersättning för vikariatsarf-
 voden åt deltagarne i gradmätning-
 expeditionen lektorn E. O. Solander
 och läroverksadjunkten R. Larsén ... » 714: 29 kronor 57,714: 29

Med iakttagande af grundsatsen om anslags bestämmande till jämnt

tal af kronor har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att till *be-
täckande af ofvan omförmälda, af statskontoret förskottsvis bestridda utgifter*
till sammanlagdt belopp af 145,743 kronor 96 öre anvisa ett extra anslag
af 145,744 kronor.

Med anledning af den begärda ersättningen för förskott till kostnader
för gradmätningen på Spetsbergen m. m. har Riksdagen velat erinra, att
till detta ändamål, hvilket af departementschefen vid 1898 års riksdag
antogs ej skola medföra större kostnad än 151,500 kronor, hittills lämnats
anslag i följande ordning, nämligen:

år 1898 beviljades för gradmätningen å Spetsbergen kronor 100,000: —	
däraf för år 1899 anvisades 50,000 kronor	
» 1899 anvisades för år 1900 dels återstående 50,000 kronor, dels ytterligare	» 65,000: —
» 1901 dels beviljades för år 1902.....	» 85,000: —
dels ock anvisades på extra stat för år 1902 för återgåldande af belopp, som af marinförvaltningen förskottsvis utbetalts för bestridande af kostnader för gradmätningen, ...	» 38,360: 87
» 1902 beviljades dels för år 1903 till fortsättning och <i>afslutande</i> af gradmätningen m. m.....	» 62,000: —
dels ock för gåldande af en lektor Jäderin åsamkad skuld till flottan	» 9,495: —
» 1903 anvisades å extra stat för år 1904 för åter- gåldande af belopp, som af marinförvaltningen förskottsvis utbetalts för bestridande af kostnader för gradmätningen	» 69,004: 25
eller sammanlagdt med det nu begärda anslaget.....	» 57,714: 29
	tillhopa kronor 486,574: 41.

Riksdagen har till ersättning af ofvan omförmälda, af statskontoret
förskottsvis bestridda utgifter på extra stat för år 1906 beviljat ett
anslag af 145,744 kronor.

Stockholm den 18 maj 1905.

Med undersätlig vördnad.

Bil. Litt. A.

Ordinarie anslagen under riksstatens Åttonde hufvudtitel.

Ecklesiastikdepartementet.	Anvisning i kontant.		Indelning och därmed jämförlig anvisning, på förslag.				S u m m a.	
			Friheter.		Ersättningar.			
	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
Departementschefen	17,000	—	—	—	—	—	17,000	—
Departementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli	80,600	—	—	—	—	—	80,600	—
Riks- och landsarkiven	59,900	—	—	—	—	—	59,900	—
Kungl. biblioteket	78,700	—	—	—	—	—	78,700	—
Nationalmuseum (däraf fem särskilda <i>reservationsanslag</i> å tillhopa 32,800 kronor)	60,850	—	—	—	—	—	60,850	—
Kleresistaten	29,721	—	2,500	—	337,087	—	369,308	—
Domkapitlens expeditioner	89,930	—	—	—	—	—	89,930	—
Lappmarks ecklesiastikverk, <i>förslagsanslag</i>	55,000	—	—	—	—	—	55,000	—
Universiteten (däraf 162,700 kronor <i>förslagsanslag</i>). Nuvarande belopp	876,024	—	—	—	—	—	—	—
Ökas med:								
för uppehållande af kostnadsfri undervisning m. m. i kyrkosång	1,500	—	—	—	—	—	—	—
till aflöning åt ytterligare en amanuens vid den anatomiska institutionen vid universitetet i Uppsala	500	—	—	—	—	—	—	—
till höjande af anslaget för anskaffande och underhåll af instrument och undervisningsmateriel vid den obstetriska kliniken vid universitetet i Uppsala	200	—	—	—	—	—	—	—
till aflöning åt en maskinist vid byggnaden för institutionen för allmän och analytisk kemi vid universitetet i Uppsala	1,000	—	—	—	—	—	—	—
Transport	3,200	—	876,024	—	471,701	—	2,500	—
					337,087	—	811,288	—

		Anvisning i kontant.		Indelning och därmed jämförlig anvisning, på förslag.				Summa.	
		Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
Transport till arfvode åt en amanuens vid Victoriamuseet för egyptiska fornsaker vid universitetet i Uppsala	3,200: —	876,024: —	471,701	—	2,500	—	337,087	—	811,288
höjning af anslaget till konstsamlingarna vid universitetet i Lund	500: —	—	—	—	—	—	—	—	—
till arfvode åt en amanuens å botaniska institutionens vid universitetet i Lund växtfysiologiska afdelning	200: —	—	—	—	—	—	—	—	—
till förhöjning af aflöningen till konservatorn vid botaniska institutionen vid universitetet i Lund	500: —	—	—	—	—	—	—	—	—
till höjande af arfvodet åt assistenten vid geologisk-mineralogiska institutionen vid universitetet i Lund ...	600: —	—	—	—	—	—	—	—	—
	300: —	—	—	—	—	—	—	—	—
	5,300: —	—	—	—	—	—	—	—	—
men <i>minskas</i> genom indragning af aflidne e. o. professorn K. Piehl beviljad lönetillökning med	500: —	—	—	—	—	—	—	—	—
så att ökningen blifver	4,800: —	—	880,824	—	—	—	—	—	880,824
Akademiska sjukhuset i Uppsala, <i>förslagsanslag</i>	—	—	10,000	—	—	—	—	—	10,000
Karolinska mediko-kirurgiska institutet (däraf 14,500 kronor till tandläkareinstitutet, <i>förslagsanslag</i> , högst). Nuvarande belopp	213,050: —	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Tillkommer</i> : höjning å förslagsanslaget till tandläkareinstitutet	1,500: —	—	214,550	—	—	—	—	—	214,550
hvarjämte rubriken ändras till: Karolinska mediko-kirurgiska institutet (däraf till tandläkareinstitutet 16,000 kronor, <i>förslagsanslag</i> , högst). Allmänna läroverken, <i>reservationsanslag</i> . Nuvarande belopp	4,951,549: —	—	—	—	—	—	—	—	—
Transport	4,951,549: —	—	1,577,075	—	2,500	—	337,087	—	1,916,662

	Anvisning i kontant.		Indelning och därmed jämförlig anvisning, på förslag.				S u m m a.	
			Friheter.		Ersättningar.			
	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
Transport	4,951,549: —	1,577,075	2,500	—	337,087	—	1,916,662	—
Ökas med	82,000: —	5,033,549	—	—	—	—	5,033,549	—
Undervisning i slöjd vid de allmänna läroverken, <i>förslagsanslag</i>	10,000	—	—	—	—	—	10,000	—
Understöd åt extra ordinarie lärare vid allmänna läroverken under förfall på grund af sjukdom, <i>förslagsanslag</i>	5,000	—	—	—	—	—	5,000	—
Understöd åt enskilda läroverk, <i>förslagsanslag</i> , högst	60,000	—	—	—	—	—	60,000	—
Högre skolor för kvinnlig ungdom	347,500	—	—	—	—	—	347,500	—
Högre lärarinneseminariet	53,500	—	—	—	—	—	53,500	—
Pedagogier och folkskolor	24,406	—	—	760	—	—	25,166	—
Folkundervisningen:								
Seminarier för folkskolelärares bildande. Nuvarande belopp	531,150: —	—	—	—	—	—	—	—
<i>Tillkommer:</i>								
för materiel, ljus och ved m. m. vid folkskoleseminariet i Linköping	1,185: —	—	—	—	—	—	—	—
för förhyrande af gymnastiklokal för folkskoleseminariet i Strängnäs	500: —	1,685: —	—	—	—	—	532,835: —	—
Stipendier för seminarieelever	87,500: —	—	—	—	—	—	—	—
Arfvoden och resekostnadsersättning åt folkskole-inspektörer. Nuvarande belopp	105,000: —	—	—	—	—	—	—	—
Ökas med	5,000: —	—	—	—	—	—	110,000: —	—
Undervisningsmateriel m. m. för folkskolor	20,000: —	—	—	—	—	—	—	—
eller ett gemensamt <i>reservationsanslag</i>	750,335: —	—	—	—	—	—	—	—
Understöd åt högre folkskolor, <i>förslagsanslag</i>	25,000: —	—	—	—	—	—	—	—
Transport	775,335: —	7,111,030	2,500	—	337,847	—	7,451,377	—

		Anvisning i kontant.		Indelning och därmed jämförlig anvisning, på förslag.				S u m m a.	
				Friheter.		Ersättningar.			
		Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
Transport	775,335: —	7,111,030	—	2,500	—	337,847	—	7,451,377	—
Bidrag till aflönande af vikarie under öfningslärares vid folkskolelärareseminarium sjukdom, <i>förslagsanslag</i>	4,000: —								
Bidrag till aflönande af lärare och lärarinnor vid seminarier för småskolelärares och småskolelärarinnors bildande, <i>förslagsanslag</i>	20,000: —								
Till befrämjande af folkundervisningen bland de i rikets nordligare trakter bosatta finnar, <i>förslagsanslag</i>	45,000: —								
Lönетillskott åt lärare vid folkskolor och småskolor, <i>förslagsanslag</i>	6,350,000: —								
Understöd åt folkhögskolor, <i>förslagsanslag</i>	120,000: —								
Understöd för aflönande af lärare vid fortsättningsskolan, <i>förslagsanslag</i>	50,000: —								
Bidrag till aflönande af lärare i slöjd vid folkskolorna, <i>förslagsanslag</i>	240,000: —								
För anordnande af kvinnlig slöjd i folkskola, mindre folkskola eller särskild slöjdskola, <i>förslagsanslag</i>	90,000: —								
Bidrag till aflönande i vissa fall af vikarie för lärare eller lärarinna vid folkskola eller småskola, <i>förslagsanslag</i>	75,000: —								
Bidrag till aflönande af vikarie för lärare vid småskolelärareseminarium, <i>förslagsanslag</i>	2,000: —								
Bidrag till aflönande af vikarie för lärare vid högre folkskola, <i>förslagsanslag</i>	2,000: —	7,773,335	—	—	—	—	—	7,773,335	—
Understöd åt folkbibliotek, <i>förslagsanslag</i>	60,000: —	60,000	—	—	—	—	—	60,000	—
De tekniska läroverken. Nuvarande belopp	518,275: —								
<i>Tillkommer:</i> för upprättande af en professur i teoretisk elektroteknik vid tekniska									
Transport	518,275: —	14,944,365	—	2,500	—	337,847	—	15,284,712	—

		Anvisning i kontant.		Inledning och därmed jämförlig anvisning, på förslag.				S u m m a.			
				Friheter.		Ersättningar.					
		Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.		
	Transport	518,275: —		14,944,365		2,500		337,847		15,284,712	
	högskolan, utom arfvodet till extra lärare i elektroteknik.....	3,500: —									
	till förhöjning af aflöningen för professorn i metallurgi och hyttkonst vid tekniska högskolan.....	600: —									
	till ett nytt lektorat i maskinlära vid Chalmers tekniska läroanstalt.....	4,000: —									
	till ett nytt d:o i väg- och vattenbyggnadskonst vid d:o.....	4,000: —									
	till aflöning åt en andre lärare i byggnadslära vid d:o.....	3,000: —									
	för höjande af anslaget till arfvoden för assistenter och repetitörer vid d:o...	3,400: —									
	för genomförande af löne-reglering för de tekniska elementarskolorna.....	20,000: —	38,500: —	556,775						556,775	
	Gymnastiska centralinstitutet.....			39,650						39,650	
	Farmaceutiska institutet			34,000						34,000	
	Barnmorskeundervisningen och barnbördshusen. Nuvarande belopp	46,858: —									
	Ökas med.....	5,000: —		51,858						51,858	
	Veterinärundervisningen: anslaget därtill öfverflyttas till jordbruksdepartementet.										
	Svenska akademien			8,250						8,250	
	Vetenskapsakademien			14,460						14,460	
	Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien (däraf 1,000 kronor <i>reservationsanslag</i>)			39,200						39,200	
	Akademien för de fria konsterna (däraf tvenne <i>reservationsanslag</i> å tillhoppa 24,500 kronor). Nuvarande belopp.....	65,400: —									
	Ökas med.....	400: —		65,800						65,800	
	Transport			15,754,358		2,500		337,847		16,094,705	

	Anvisning i kontant.		Inledning och därmed jämförlig anvisning, på förslag.				S u m m a.	
			Friheter.		Ersättningar.			
	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
Transport	15,754,358	—	2,500	—	337,847	—	16,094,705	—
Musikaliska akademien (däraf 6,000 kronor <i>reservationsanslag</i>)	51,200	—	—	—	—	—	51,200	—
Naturhistoriska riksmuseum	84,450	—	—	—	—	—	84,450	—
Meteorologiska centralanstalten (däraf 16,000 kronor <i>reservationsanslag</i>)	25,050	—	—	—	—	—	25,050	—
Kyrklig själavård åt döfstumma, <i>förslagsanslag</i> , högst (Nytt)	14,000	—	—	—	—	—	14,000	—
Undervisningsanstalter för döfstumma och blinda:								
Till befrämjande af döfstumundervisningen, <i>förslagsanslag</i>	200,000	—	—	—	—	—	—	—
Institutet för blinda	50,150	—	—	—	—	—	—	—
Förskolan för blinda i Växjö	12,300	—	—	—	—	—	—	—
Förskolan för blinda å Tomtebodå	10,500	—	—	—	—	—	—	—
	272,950	—	—	—	—	—	272,950	—
Serafimerlasarettet	120,000	—	—	—	—	—	120,000	—
Stora barnhuset i Stockholm	78,000	—	—	—	—	—	78,000	—
Frimurarebarnhuset	2,750	—	—	—	—	—	2,750	—
Barnhusen i landsorten	28,380	—	—	—	—	—	28,380	—
Uppfostringsanstalter för sinnesslöa barn, <i>förslagsanslag</i>	162,000	—	—	—	—	—	162,000	—
Uppfostringsanstalter för vanartade och i sedligt afseende försummade barn, <i>förslagsanslag</i>	70,000	—	—	—	—	—	70,000	—
Kyrkors underhåll	1,028	—	—	169,400	—	—	170,428	—
Resestipendier samt läroböckers och lärda verks utgiftande, <i>reservationsanslag</i>	26,500	—	—	—	—	—	26,500	—
Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i>	41,360	—	—	—	—	—	41,360	—
Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>	798	—	—	—	—	—	798	—
Skrifmaterialier och expenser, ved m. m., <i>förslagsanslag</i> (däraf till domkapitlens expeditioner högst 9,000 kronor). Nuvarande belopp ...	16,043	—	—	—	—	—	—	—
Ökas med	17	—	—	—	—	—	—	—
	16,060	—	—	—	—	—	16,060	—
Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	15,000	—	—	—	—	—	15,000	—
Summa	16,763,884	—	2,500	—	507,247	—	17,273,631	—

*Bil. Litt. B.*Extra ordinarie anslagen under riksstatens
Åttonde hufvudtitel.

		Kronor	ö.
Ecklesiastikdepartementet.			
<i>Riks- och landsarkiven:</i>			
Till arfvoden åt extra ordinarie tjänstemän i riksarkivet...	3,000: —		
» fortsatt utgifvande i tryck af sådana skrifter och handlingar, som äro af vikt för fäderneslandets historia	3,000: —		
» fortsatt utgifvande af »Svenska riksdagsakter» m. m.	1,500: —		
» arfvode åt en amanuens vid landsarkivet i Uppsala...	1,800: —		
» arfvode åt en amanuens vid landsarkivet i Lund	1,800: —		
För beredande af ökad tillgång till arfvoden åt extra biträden vid landsarkivet i Vadstena	1,300: —	12,400	—
<i>Kungl. biblioteket:</i>			
För utförande af föreslagna säkerhetsåtgärder mot eldfara inom kungl. bibliotekets byggnad m. m.		29,500	—
<i>Nationalmuseum:</i>			
För vård, underhåll och tillökning af statens konstindustriella samlingar	5,100: —		
» anordnande af nattlig bevakning vid nationalmusei-byggnaden	2,000: —		
» biträde vid vård och tillhandahållande af handtecknings- och gravyr-samlingen i nationalmuseum äfvensom för vetenskaplig bearbetning af museets samlingar	2,000: —		
» systematiskt genomforskande m. m. af hittills icke fackmässigt undersökta, i svenska samlingar befintliga konstverk eller märkligare konstslöjdföremål	2,000: —	11,100	—
<i>Lifrustkammaren:</i>			
För tillsyn, underhåll och vård af samlingarna	6,200: —		
» flyttning af lifrustkammarens samlingar	4,500: —	10,700	—
	Transport	63,700	—

		Kronor	ö.
	Transport	63,700	
<i>Domkapitlens expeditioner:</i>			
För betäckande af brister i domkapitlens expeditionskassor	1,450: —		
Till förstärkande af ordinarie anslaget till domkapitlens expeditioner	2,970: —	4,420	
<i>Universitetet:</i>			
För anställande vid universitetet i Uppsala af lektorer i tyska, franska och engelska språken	9,000: —		
Till inköp af mikroskop för zoologiska museet vid universitetet i Uppsala	2,000: —		
» aflönning åt en assistent vid det meteorologiska observatoriet i Uppsala samt bestridande af löpande utgifter för de vid observatoriet anordnade seismologiska undersökningarna	2,000: —		
» uppförande af en nybyggnad för den fysiska institutionen vid universitetet i Uppsala	75,000: —		
» arfvoden åt extra ordinarie amanuenser vid universitetsbiblioteket i Uppsala	3,500: —		
För utgifvande i tryck af anteckningar efter föreläsningar, hållna inom juridiska fakulteterna vid rikets universitet	5,000: —		
» anställande vid universitetet i Lund af lektorer i tyska, franska och engelska språken	9,000: —		
» uppehållande af undervisning i entomologi m. m. vid universitetet i Lund	3,000: —		
» aflönande af en föreståndare för universitetets i Lund historiska museum samt mynt- och medaljkabinett	2,000: —		
» inköp af instrument och inredningsartiklar för fysiska institutionen vid universitetet i Lund	2,500: —		
Till arfvode åt en amanuens vid universitetets i Lund konstsamlingar	500: —		
» arfvoden åt extra biträden vid universitetsbiblioteket i Lund	2,500: —		
» personligt lönetillägg åt kamreraren vid universitetet i Lund O. G. Regnell	750: —		
För anordnande af kostnadsfri propedeutisk undervisning i allmän kirurgi vid universitetet i Lund	1,500: —		
Till resestipendier åt universitetsprofessorer m. fl.	10,000: —	128,250	
	Transport	196,370	

		Kronor	ö.
	Transport	196,370	—
<i>Karolinska mediko-kirurgiska institutet:</i>			
Till	arfvode åt en amanuens vid institutets medicinska poliklinik å serafimerlasarettet	750: —	
»	arfvode åt en amanuens vid institutets kirurgiska poliklinik å serafimerlasarettet	750: —	
»	arfvode åt en amanuens vid institutets oftalmiatrika poliklinik å serafimerlasarettet	750: —	
»	arfvode åt en amanuens vid institutets gynekologiska klinik å Sabbatsbergs sjukhus	900: —	
»	städning och uppässning vid institutets hygieniska institution	500: —	
»	en pediatrik klinik vid kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn	1,800: —	
»	en poliklinik för barnsjukdomar i Stockholm	2,800: —	
»	anskaffande och underhåll af materiel för oftalmiatrika kliniken vid institutet	500: —	
»	bekostande af teckningar i vetenskapliga ändamål vid institutet	1,500: —	
För	upprätthållande af undervisning och sjukvård vid vissa obstetriska och gynekologiska kliniker under en del af år 1906	1,500: —	
Till	anskaffande af ny materiel för det bakteriologiska laboratoriet vid institutet	6,550: —	
»	inköp af nya termostater och mikroskop för den hygieniska institutionen vid institutet	2,500: —	
»	anskaffande af s. k. moulager för den syfilidologiska kliniken vid institutet	1,500: —	
För	ändrad inredning af den för tandläkareinstitutet afsedda lokal i Stockholm m. m.	7,625: —	29,925
<i>Allmänna läroverken och pedagogierna:</i>			
För	tillfällig löneförbättring åt lärare vid allmänna läroverk och pedagogier, som skola ombildas till samskolor eller indragas	99,200: —	
Till	arfvoden åt extra och vikarierande lärare vid de allmänna läroverken	160,000: —	259,200
	Transport	485,495	—

		Kronor	ö.
	Transport	485,495	—
<i>Högre skolor för kvinnlig ungdom:</i>			
Till	resestipendier åt föreståndarinnor och lärarinnor vid högre skolor för kvinnlig ungdom och samskolor	6,000	—
<i>Högre lärarinneseminariet:</i>			
För	uppehållande af undervisningen vid seminariet	8,000:	—
»	uppehållande af den valfria fjärde årskursen vid seminariet	3,000:	—
»	undervisning i huslig ekonomi vid seminariet och normalskolan för flickor	5,000:	—
»	beredande af ökad utrymme för seminariet och normalskolan för flickor	3,000:	—
»	bestridande af kostnaderna för flyttning af vissa klasser af seminariet m. m.	1,000:	—
		20,000	—
<i>Folkundervisningen:</i>			
Till	utförande af vissa byggnadsarbeten vid folkskoleseminariet i Härnösand m. m.	86,000:	—
För	anskaffande af gymnastikattiralj och andra inventarier m. m. vid folkskoleseminariet i Linköping	9,354:	—
Till	uppförande af nybyggnad för folkskoleseminariet i Stockholm samt till anskaffande af gymnastikattiralj m. m.	100,000:	—
För	uppehållande af undervisning uti folkskolans högre afdelningar vid de med folkskoleseminarierna i Kalmar och Landskrona förenade öfningsskolorna	3,400:	—
Till	anordnande af repetitionskurser i gymnastik för folkskolelärare	10,000:	—
För	beredande af möjlighet till skolgång för fattiga på längre afstånd från skolorna boende barn inom Vilhelmina, Risbäcks, Stensele och Arjepluogs församlingar	7,000:	—
Bidrag	till uppehållande under år 1906 af en mellan byarna Gargaur, Brännäs och Mullholm inom Arjepluogs församling flyttande folkskola	600:	—
Till	understöd åt mindre bemedlade manliga och kvinnliga lärjungar vid sådana folkhögskolor, som åtnjuta bidrag af statsmedel	35,000:	—
»	resestipendier åt rektorer samt öfriga lärare och lärarinnor vid folkskoleseminarierna	2,000:	—
»	resestipendier åt folkskolelärare och folkskolelärarinnor	4,000:	—
		257,354	—
	Transport	768,849	—

	Kronor	ö.
Transport	768,849	—
<i>De tekniska läroverken:</i>		
Till täckande af kostnaderna för verkställda utredningar angående tekniska högskolans utvidgning	8,104: —	—
» förstärkning af lärarekrafterna vid tekniska högskolan	17,500: —	—
» förstärkning af lärarekrafterna vid tekniska skolan i Stockholm	2,000: —	—
» inköp och underhåll af inventarier och undervisnings- materiel vid tekniska skolan i Stockholm	750: —	—
För uppehållande af verksamheten vid tekniska elementar- skolan i Norrköping	2,800: —	—
» uppehållande af verksamheten vid tekniska elementar- skolan i Malmö	12,050: —	—
» uppehållande af verksamheten vid tekniska elementar- skolan i Örebro	16,045: —	—
» uppehållande af verksamheten vid tekniska elementar- skolan i Borås	3,850: —	—
» uppehållande af verksamheten vid tekniska elementar- skolan i Härnösand	4,350: —	—
Till understöd åt lägre tekniska yrkesskolor samt till be- stridande af kostnader för inspektion af dessa skolor	70,000: —	137,449
<i>Gymnastiska centralinstitutet:</i>		
För uppehållande af undervisningen i den kvinnliga lärokursen vid institutet med ett ökad antal elever	4,700	—
<i>Farmaceutiska institutet:</i>		
Till ökad ersättning åt sekreterare och kamrerare, till egendomens underhåll m. m. samt till lokalernas omändring, inredning och möblering	11,950	—
<i>Barnmorskeundervisningen och barnbördshusen:</i>		
Till anordnande af repetitionskurser för äldre barnmorskor m. m.	3,000	—
Transport	925,948	—

		Kronor	ö.
	Transport	925,948	—
<i>Vetenskapsakademien:</i>			
För inlösen af en internationell katalog öfver naturvetenskaplig litteratur	2,000: —		
» upprätthållande af den för en internationell katalog öfver naturvetenskaplig litteratur anordnade regionalbyrån för Sverige	1,600: —	3,600	—
<i>Musikaliska akademien:</i>			
För anordnande af ökad undervisning vid musikkonservatorium m. m.		6,532	—
<i>Naturhistoriska riksmuseum:</i>			
Till vård, underhåll och förkofran af museets etnografiska afdelning	3,500: —		
» inköp och insamling af naturalier vid museets afdelning för arkegoniater och fossila växter, till arbetsbiträden därstädes och till bestridande af andra med arbetena vid afdelningen förenade utgifter	2,000: —	5,500	—
<i>Meteorologiska centralanstalten:</i>			
Till upprätthållande af fullständigt ordnad väderlekstjänst vid anstalten	9,050: —		
» upprätthållande af en meteorologisk station i Gellivare	300: —	9,350	—
<i>Undervisningsanstalter för döfstumma och blinda:</i>			
För uppehållande af undervisningen vid läroanstalten i Bollnäs för öfveråriga döfstumma	9,000: —		
» handverksskolan i Kristinehamn för blinda	10,000: —		
Till tryckning af blindskrifter	2,500: —		
» understöd åt blindlärareelever och reseunderstöd åt blindlärare	1,200: —		
» resestipendier åt föreståndare, lärare och lärarinnor vid rikets abnormskolor (döfstumskolor, blindskolor och sinnesslöanstalter)	1,000: —	23,700	—
	Transport	974,630	—

	Kronor	ö.
Transport	974,630	—
<i>Undervisningsanstalter för vanföra:</i>		
Till understöd åt undervisningsanstalter för vanföra äfvensom för be- kostande af dessa anstalters inspektion.....	12,000	—
<i>Diverse anslag:</i>		
För beredande af religionsvård åt svenska sjömän m. fl. i utländska hamnar	15,000:	—
» anställande under år 1906 af en extra ordinarie prästman vid järnvägslinjen Gellivare—Riksgränsen	3,500:	—
Till anställande af tre kontraktsadjunkter inom Södra lapp- markens kontrakt samt de delar af Västerbottens andra och tredje kontrakt, som tillhöra lappmarken...	6,000:	—
» resekostnadsersättning åt dessa kontraktsadjunkter ...	1,100:	—
» anställande af två kontraktsadjunkter inom Väster- bottens fjärde kontrakt	4,000:	—
» resekostnadsersättning åt dessa kontraktsadjunkter.....	500:	—
» två stipendier för utbildande vid universitet af präster, förtrogna med finska språket	1,500:	—
» resestipender åt prästmän	5,000:	—
» bestridande af kostnaderna för viss utredning rörande ecklesiastika boställen, <i>förslagsanslag</i>	10,000:	—
För uppförande af en kapellbyggnad i Hvitträsk by	9,000:	—
» fullbordande af Karesuando församlings kyrka	22,900:	—
Bidrag till invändig restaurering af Strängnäs domkyrka...	19,200:	—
Till svenska fornskriftsällskapet	2,000:	—
» nordiska museet	50,000:	—
» kulturhistoriska museet i Lund	5,000:	—
» understöd för fortsatt utgifvande af tidskriften Nor- diskt medicinskt arkiv	5,000:	—
» understöd för fortsatt utgifvande af tidskriften »Acta mathematica»	3,000:	—
» understöd för fortsatt utgifvande af tidskriften Sfinx	1,200:	—
» understöd åt sådana anstalter och föreningar, som an- ordna föreläsningskurser för arbetsklassen	155,000:	—
Bidrag till betäckande af kostnaderna för de från universi- teten i Uppsala och Lund utom universitetsstäderna år 1906 anordnade föreläsningskurser.....	6,000:	—
Transport	324,900:	—
	986,630	—

		Kronor	ö.
	Transport	324,900: —	986,630
Bidrag till bestridande af kostnaderna för de föreläsningsskurser, som äro afsedda att under sommaren 1906 vid universitetet i Lund för allmänheten anordnas	.....	4,000: —	
Till täckande af brist vid de under år 1903 vid universitetet i Uppsala anordnade föreläsningsskurser för allmänheten	.....	2,145: —	
För bearbetning och utgifning af de vetenskapliga resultaten af filosofie doktorn Sven Hedins resa i Centralasien 1899—1902	.....	25,000: —	
» bearbetning och utgifning af de viktigaste vetenskapliga resultaten af docenten Otto Nordenskjölds expedition till Södra Ishafvet under åren 1902 och 1903	.....	10,000: —	
» bearbetning och utgifning af de viktigaste vetenskapliga resultaten af docenten Axel Hambergs och hans medarbetares undersökningar rörande högfjällsområdet mellan Kwickjock och Stora Sjöfallet i Lule lappmark	.....	6,500: —	
» underhåll och tillsyn af de i riket inrättade vattenhöjdmätningstationerna m. m.	.....	2,800: —	
Till fortsatt sammanställning och bearbetande af anteckningar öfver registrerade vattenhöjder	.....	1,300: —	
För befrämjande af svenska sällskapets för nykterhet och folkuppföstran verksamhet	.....	4,000: —	
Till främjande af centralförbundets för nykterhetsundervisning verksamhet	.....	4,000: —	
» pedagogiska biblioteket i Stockholm	.....	4,000: —	
» understöd för fortsatt utgifvande af tidskriften Nyare bidrag till kännedom om de svenska landsmälen och svenskt folklif	.....	3,650: —	
» understöd för anordnande af undervisningskurser för utbildande af lärarinnor i huslig ekonomi	.....	11,100: —	
» fullbordande af påbörjad utredning angående ortnamn i Älfsborgs län, <i>förslagsanslag</i>	.....	10,000: —	
» beredande af dyrtidstillägg för år 1905 åt en del tjänstemän och betjante i ecklesiastikdepartementet samt därtill hörande ämbetsverk och kårer, <i>förslagsanslag</i>	.....	65,000: —	
För återgåldande af belopp, som af statskontoret förskottsvis utbetalts	.....	145,744: —	624,139
	Summa		1,610,769